DÖNEM : 1 CİLT : 9 TOPLANTI : 2

MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

Beşinci Birleşim

14 . 11 . 1962 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa
1. — **Geçen tutanak özeti**	117
2. — **Gelen kâğıtlar**	118
3. — **Yoklama**	119
4. — **Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları**	119
1. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu gereğince Kurula bir asil üye seçimi için oylama yapılması.	119 :120
2. — Millî Eiğtim ve Gümrük ve Tekel komisyonlarında açılan birer üyenin seçimi için oylama yapılması.	120 :121
3. — Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, Muş Emniyet Müdürlüğünden Ankara Birinci Şube Müdürlüğüne tâyin olunan zatın eşyasının, Muş'tan Ankara'ya hangi vasıta ile taşındığına dair yazılı soru önergesi, (4/122, (7/206)	121
4. — Sayın milletvekillerinden bâzılarına izin verilmesi hakkında Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/427)	121
5. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı Şevket Raşit Hatipoğlu'nun dönüşüne kadar kendisine, Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in vekillik etmesinin muvafık görülmüş olduğuna dair Cumhur Başkanlığı tezkeresi (3/428)	121
6. — Vazife ile yurt dışına gitmiş olan İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı Raif Aybar'ın vekillik etmesinin, muvafık görülmüş olduğuna dair Cumhur Başkanlığı tezkeresi (3/429)	121
7. — Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurulu hakkındaki kanun tasarısının bir Geçici Komisyonda incelenmesine dair olan önergesi (4/124), (1/219)	121 :122
8. — İstanbul Milletvekili Oğuz Oran'ın, Parlâmentolararası 51 nci Kongresine katılmış olan Kurul adına açıklamada bulunulmasını istiyen önergesi ve demeci.,	122
5. — **Görüşülen işler**	122
1. — 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkın-	

Sayfa

da kanun tasarı ve teklifleri ve Karma Bütçe Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Karma Bütçe Komisyon Başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 1/203, 1/252, 1/274, 1/284, 1/288, 1/294, 2/306, 2/133 ve C. Senatosu 1/105) (S. Sayısı : 368) 122:124,156:159

6. — Sorular ve cevaplar 124

A) Sözlü sorular ve cevapları

1. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, son genel seçimlerde kazanamıyan adaylardan kamu idaresiyle İktisadi Kamu Müesseselerine ve bankalara kimlerin atandığına dair Başbakandan soru önergesi ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in sözlü cevabı (6/352) 124:137

2. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, bu dönemde liseyi bitirip de üniversite ve yüksek okullara giremiyen öğrenci adedine ve bunlar hakkında ne düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/384) 137

3. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, üniversite ve yüksek okullara giremiyenler için ne gibi tedbirler alındığına ve gece üniversitesi ile gece yüksek okulları açılması hakkında ne gibi çalışmalar olduğuna dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/386) 137

4. — Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, bir banka kurulması maksadı ile tütün müstahsılından para toplanmış olmasına rağmen, bankanın şimdiye kadar ne sebeple kurulamamış olduğuna dair Ticaret, ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu (6/393) 137:138

5. — Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, çekirdeksiz kuru üzümün asgari ihraç fiyatına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/394) 138

6. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, Hopa - İstanbul sahil şosesinin yapılması hususunda bir proje bulunup bulunmadığına dair Bayındırlık ve Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/404) 138

Sayfa

7. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Doğu - Anadolu'da, çiftçi ailelerine, kuraklık sebebiyle, kredili olarak verilen buğdayın bedelinin alınmaması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/405) 138

8. — Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, memleketimizde ağır işliyen, pahalı, bürokratik, mesuliyet ve salâhiyet münasebeti belli olmıyan teşkilâtın düzeltilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan soru önergesi ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in sözlü cevabı (6/409) 138:143

9. — Afyon Karahisar Milletvekili Veli Başaran'ın, Afyon Karahisar'ın Sandıklı ilçesi Polis Karakolunda bir vatandaşa işkence edenler hakkında ne işlem yapıldığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/412) 143

10. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, bu yıl ihtiyaca yeteri kadar zirai gübre temin edilip edilmediğine dair soru önergesi ve Tarım Bakanı Mehmet İzmen'in sözlü cevabı (6/414) 144:146

11. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, muhtaç çiftçiye ne miktar tohumluk buğday yapılacağına ve bunun vaktinde verilmesi için ne gibi tedbirler alındığına dair soru önergesi ve Tarım Bakanı Mehmet İzmen'in sözlü cevabı (6/415) 146:148

12. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul Belediyesi İmar Müdürlüğü tarafından, inşaat projelerinin müracaat tarihinden itibaren 1 ay geçmedikçe tasdik edilemiyeceği hakkında bir karar alındığının doğru olup olmadığına dair İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlığından sözlü sorusu (6/416) 148

13. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul'un muhtelif yerlerinde açıkta akan ve etrafa mikrop saçan dere lâğımlar hakkında ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık, İçişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlarından sözlü sorusu (6/417) 148:149

Sayfa

14. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, basında raslanan sol ve komünizan neşriyat karşısında ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair, Başbakandan sözlü sorusu (6/419) 149

15. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, resmî liselerin öğretmen durumlarına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/422) 149

16. — Maraş Milletvekili Kemal Bağcıoğlu'nun, Millet Meclisi Genel Kurulunun 12 . 9 . 1962 tarihli 115 nci Birleşiminde gündem dışı yapılan görüşmelere dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/423) 149

17. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, tekzip hususunda görevini kötüye kullanmış bulunan Ankara İkinci Sulh Ceza Hâkimi hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/424) 149

Sayfa

18. — Kastamonu Milletvekili Osman Oktay'ın, Kastamonu'nun Araç ilçesine bağlı Mergüze bucağı Jandarma Karakolunda Ali Tanık ve arkadaşlarına kanunsuz işlem yapıldığının doğru olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/425) 149

19. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, hakkında Meclis soruşturması açılan Mehmet Baydur'un vazifesine devamda bir sakınca görülüp görülmediğine dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu. (6/426) 149

20. — Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kırımlı'nın, Ana - Çocuk Sağlığı teşkilâtiyle, doğum ve çocuk bakım evlerinin birleştirilmesinde bir fayda düşünülüp düşünülmediğine dair soru önergesi ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Yusuf Azizoğlu'nun sözlü cevabı (6/427) 149,155

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu gereğince 12 nci defa yapılan üye seçimi sonucunda da yeter sayı hâsıl olmadığı anlaşıldığından seçimin gelecek Birleşimde tekrarlanacağı Başkanlıkça bildirildi.

Çankırı Milletvekili Kâzım Arar'a izin verilmesi hakkında Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi okundu, kabul edildi.

Dışişleri ve Gümrük ve Tekel komisyonlarına seçilmiş bulunan Erzurum Millevekili Ertuğrul Akça'nın Gümrük ve Tekel Komisyonundan istifa ettiğine dair önergesine bilgi edinildi.

Birinci toplantı yılı içinde Genel Kurulca teşkili kararlaştırılan Geçici ve Karma komisyonların yeniden kurulması hususları ayrı ayrı oylanarak karara bağlandı ve komisyonlara havale edilmiş olan işlerin sonuçlandırılması ve sonuçlanmış olanların bir an önce görüşülmek üzere ele alınması hususu da kabul olundu.

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının tümü kabul olunarak açık oya sunuldu ise de gerekli çoğunluk sağlanamadığından gelecek Birleşimde tekrar oya konulacağı Başkanlıkça bildirildi.

Trabzon Milletvekili Ali Şakir Ağanoğlu, Trabzon ili ile Akçaabat ve Maçka ilçelerinde mahsulü hasara uğrıyan tütün müstahsılının yardımına koşulması hususunda ne düşünüldüğüne dair sorusuna geri aldı.

Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Türkiye'deki Nurculuk meselesinin mahiyetine ve Risalei Nur Külliyatı adiyle yayınlanan eserlerin yasak edilip edilmediğine dair sorusuna, İçişleri Bakanı Hıfzı Oğuz Bekata ve Adalet Bakanı Abdülhak Kemal Yörük,

Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, bir banka kurulması maksadiyle tütün müstahsılından para toplanmış olmasına rağmen, bankanın şimdiye kadar ne sebeple kurulamamış olduğuna dair sorusuna, Tarım Bakanı Mehmet İzmen,

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, siyasi hükümlülerden, hastalıkları sebebiyle, kimlerin tahliye edilmiş olduğuna ve daha kaç hasta mahkûm bulunup bunların tahliyeleri için ne düşünüldüğüne dair sorusuna, Adalet Bakanı Abdülhak Kemal Yörük,

Samsun Milletvekili Mehmet Başaran'ın, Türkiye Emlâk, Kredi Bankasının işlemlerine ait bilgiyi «KİM» Dergisine verenler hakkındaki tahkikatın neticelenip neticelenmediğine dair sorusuna da, İmar ve İskân Bakanı yerine Devlet Bakanı Raif Aybar ve Maliye Bakanı Ferid Melen cevap verdiler.

352, 384, 386, 394, 404, 405, 409 sayılı soruların cevaplandırılması, ilgili Bakanlar hazır bulunmadıklarından; gelecek Birleşime bırakıldı.

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Almanya'nın Mülheim kasabasında her yılın 21 Şubatında tertibedilen Türk Haftası adındaki festivale 1963 yılında iştirak edilmek üzere bir teşebbüs ve hazırlık yapılıp yapılmadığına dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu, soru sahibi ikinci defadır bulunmadığından, düştü.

14 . 11 . 1962 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Malatya
Nurettin Ok	*Nurettin Akyurt*

Kâtip
Amasya
Nevzat Şener

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tarafından köylüye verilen traktör kredisinden, son bir yıl içinde, kaç kişinin faydalandığına ve kredi talebedebilmek için aranan şartlara dair sözlü soru önergesi, Ticaret ve Tarım Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/458)

2. — Amasya Milletvekili M. Kemal Karan'ın, memetod hastalığı ile mücadele yapılıp yapılmadığına dair sözlü soru önergesi, Tarım ve Sanayi Bakanlıklarına gönderilmiştir. (6/459)

3. — Amasya Milletvekili Mustafa Kemal Karan'ın, İskenderun Süperfosfat Fabrikasının 1962 yılında ne kadar gübre imal ettiğine dair sözlü soru önergesi, Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir. (6/460)

4. — İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, Mersin'de kadastro dâvalarının normal yürüyüp yürümediğine dair sözlü soru önergesi, Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (6/461)

Yazılı sorular

1. — Aydın Milletvekili Mustafa Şükrü Koç'un, Çine - Kayırlı barajının inşasına hangi yıl başlanacazına dair yazılı soru önergesi Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiştir. (7/208)

2. — Aydın Milletvekili Mustafa Şükrü Koç'un, Amerikan süttozu dağıtma memuru Mustafa Cura'nın görevindeki tutumuna dair yazılı soru önergesi Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/209)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Teklifler

1. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ile Manisa Milletvekili Süleyman Çağlar'ın, 2490 sayılı Artırma Eksiltme ve İhale Kanununun 7 nci maddesinin (B) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/343) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

2. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 104 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi (2/344) (Adalet Komisyonuna)

3. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Basın - İlân Kurumu teşkiline dair 2 . 1 . 1961 tarihli ve 195 nayılı Kanunun bâzı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi. (2/345) (Basın - Yayın ve Turizm, Maliye ve Plân komisyonlarına)

4. — Trabzon Milletvekili Selâhattin Güven'in, Mühendislik ve mimarlık hakkında kanun teklifi (2/346) (Bayındırlık, İmar ve İs-

kân, Millî Eğitim, Tarım ve Adalet komisyonlarına)

5. — Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi İdare Âmirlerinin, 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin T. B. M. Meclisi kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi (2/347) (Bütçe Karma Komisyonuna)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KÂTİPLER : Nevzat Şener (Amasya), Nurettin Akyurt (Malatya)

BAŞKAN — Birleşiui açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacak.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Çoğunluğumuz var; müzakereye başlıyoruz.

Sayın arkadaşlar, Gündeme geçmeden evvel bir noktayı hatırlatmayı faydalı telâkki ettim, mazur göreceğinizi ümidederim.

Gündemimizde, bugün sonuçlanması her yönden arzu edilen üç oylama mevcuttur. Gerek Yüksek Hâkimler Kuruluna üye seçimi için yapılacak oylama, gerek bâzı encümenlerden istifa eden üyelerin yerine seçilecek üyelerin oylaması ve gerekse Bütçe Kanununun bâzı cetvellerinde değişiklik istemine ait yapılacak açık oylamalar; takdir ederseniz ki, çok önemli telâkki edilecek konulardandır.

Sayın arkadaşlar, bu üç oylamada hazır bulunarak oylarını kullanırlarsa, Riyaset Divanı olarak büyük memnuniyet duyarız.

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu gereğince Kurula bir asil üye seçimi için oylama yapılması

BAŞKAN — Gündemin birinci maddesinde, Yüksek Hâkimler Kuruluna seçilecek üye seçimi bahis konusudur. Bu seçim için geçen birleşimde yapılmış oylama sonucunu gösterir tasnif komisyonu raporunu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu gereğince kurula asil üyelik için 12 nci turda yapılan seçime (235) üye katılmış ve neticede aşağıda isimleri yazılı olanlar hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye — Ali Özdikmenli

Üye — Bahri Cömert

Üye — Gıyasettin Karaca

İlhan Arıkan	:	202
Hikmet Lûtfi Sancar	:	17
Ali Şefik Türkdoğan	:	6
Rüştü Baykal	:	3
A. Ziya Saygırer	:	2
Fevzi Paşkircioğlu	:	2
Zahit Çandarlı	:	1
Boş pusla	:	2

BAŞKAN — Tasnif heyetini seçiyoruz efendim:

Sırrı Öktem, burada mı? («Burada» sesleri)

Talât Asal, burada mı? («Yok» sesleri)

Ahmet Üstün, burada mı? («Burada» sesleri)

İhsan Ataöv, burada mı? («Burada» sesleri)

Şimdi de hangi ilden başlıyacağımıza dair kura çekeceğiz:

Ordu.

Efendim, tek mühürlü kâğıtlar dağıtılıyor, reylerinizi onunla kullanacaksınız.

(Ordu Milletvekillerinden başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oy kullanmıyan arkadaşlar lûtfen kullansınlar. Diğer arkadaşlarımız da lûtfen salonu terk etmesin. İkinci oylamaya başlıyacağız.

Oylarını kullanmıyan var mı?

Sepetleri kaldırıyoruz. Tasnif Heyeti lûtfen yerini alsın.

Oylama muamelesi bitmiştir.

2. — Millî Eğitim ve Gümrük ve Tekel komisyonlarında açılan birer üye seçimi için oylama yapılması

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, şimdi bâzı komisyonlardan istifa eden üyelerin bildirisi ve istifa eden üyelerin yerine parti gruplarınca gösterilen adayları okutturuyorum:

Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Eğitim Komisyonu üyeliğinden, mazeretim sebebiyle çekildiğimi saygı ile arz ederim.

Uşak
Ahmet Tahtakılıç

BAŞKAN — Sayın Ahmet Tahtakılıç'ın, Millî Eğitim Komisyonu üyeliğinden çekildiğine dair yazısı okundu.

Yerine, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisinin, Niğde Milletvekili Mehmet Altınsoy'u aday gösterdiğine dair yazısı okunacak.

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi Maarif Komisyonundan istifa eden Uşak Milletvekili Ahmet Tahtakılıç'ın yerine Niğde Milletvekili Mehmet Altınsoy'un aday gösterilmesi grupumuzca tensibedilmiştir.

Bilgilerinize arz olunur.

C. K. M. P. Grup Başkan V.
Sivas
Cevad Odyakmaz

BAŞKAN — Millî Eğitim Komisyonu üyeliğinden istifa eden Sayın Ahmet Tahtakılıç'ın yerine C. K. M. Partisi Grup adayı olarak Sayın Mehmet Altınsoy gösterilmiştir. Oy puslaları dağıtılmıştır. Buna göre işlem yapmanızı rica ederim.

Gümrük ve Tekel Komisyonundan istifa eden Sayın Ertuğrul Akça yerine A. P. Meclis Grupu adına gösterilen adayın ismi okunacak efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Gümrük ve Tekel Komisyonundan istifa eden Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın yerine Samsun Milletvekili Hâmit Kiper grupumuzca aday gösterilmiştir.

Bilgilerinize arz olunur.

A. P. Meclis Grup Başkanı
İsparta
Dr. Sadettin Bilgiç

BAŞKAN — Efendim; okunduğu gibi, Gümrük ve Tekel Komisyonundan istifa eden Sayın Ertuğrul Akça'nın yerine A. P. Meclis Grupu tarafından Sayın Hâmit Kiper aday gösterilmiştir.

Oy puslaları dağıtılmaktadır, bu puslalara ismi okunan arkadaşımızın yazılmasını rica ederiz efendim.

İki seçim de ayrı ayrı olacaktır.

Tasnif Heyetini seçiyoruz efendim; («İsimler tekrar okunsun» sesleri) Millî Eğitim Komisyonuna Mehmet Altınsoy, Gümrük ve Tekel Komisyonuna Hâmit Kiper arkadaşlarımız adaydır.

Tasnif heyeti için isim çekiyoruz efendim;

Baltacıoğlu, yoklar mı efendim? («Yok» sesleri)

İhsan Kabadayı («Burada» sesleri)

Mehmet Yüceler («Burada» sesleri)

Ahmet Zeydan («Burada» sesleri)

Bu arkadaşlar tasnif heyetine seçilmişlerdir. Tasvip ederseniz bu heyet her iki seçimin de tasnifini yapsın.

Hangi ilden başlıyacağımıza dair kura çekiyoruz : Bursa.

(Bursa Milletvekillerinden başlanarak oylar toplandı.)

BAŞKAN — Şimdi gündemin üçüncü maddesine geçiyoruz.

3. — Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, Muş Emniyet Müdürlüğünden Ankara Birinci Şube Müdürlüğüne tâyin olunan zatın eşyasının, Muş'tan Ankara'ya hangi vasıta ile taşındığına dair yazılı soru önergesini geri istediğine dair önergesi (4/122, 7/206)

BAŞKAN — Okuyacağız efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Muş Emniyet Md. den Ankara 1 nci Şube Md. ne nakledilen zatın ev eşyası ve kışlık odunu hangi vasıta ile Ankara'ya getirildiğine dair İçişleri Bakanlığından yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğim 31 . 10 . 1962 tarihli sorumun geri verilmesini saygı ile rica ederim.

Muş
Sait Mutlu

BAŞKAN — Geri verilmiştir.

4. — Sayın Milletvekillerinden bâzılarına izin verilmesi hakkında Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/427)

BAŞKAN — İzin tezkerelerini okutuyorum.

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinleri Başkanlık Divanının 12 . 11 . 1962 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Muğla Milletvekili Adnan Akarca, 10 gün mâzeretine binaen 9 . 11 . 1962 tarihinden itibaren.

Sinop Milletvekili Haşim Tarı, 15 gün mâzeretine binaen 12 . 11 . 1962 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Ayrı ayrı okutup oylarınıza arz edeceğim.

«Muğla Milletvekili Adnan Akarca, 10 gün, mâzeretine binaen 9 . 11 . 1962 tarihinden itibaren»

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

«Sinop Milletvekili Haşim Tarı, 15 gün, mâzeretine binaen 12 . 11 . 1962 tarihinden itibaren»

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

5. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı Şevket Raşit Hatipoğlu'nun dönüşüne kadar kendisine, Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in vekillik etmesinin muvafık görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/428)

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, şimdi bâzı tezkereler, onları okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Millî Eğitim Bakanı Şevket Raşit Hatipoğlu'nun dönüşüne kadar kendisine, Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Bilgi edinilmiştir.

6. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı Raif Aybar'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine muvafık görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/429)

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan İmar ve İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay'ın dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı Raif Aybar'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

7. — Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu'nun, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurulu hakkındaki kanun tasarısının bir Geçici Komisyonda incelenmesine dair olan önergesi (4/124, 1/219)

BAŞKAN — Efendim, bir önerge vardır, şimdi onu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

«Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırmalar Kurulu» hakkındaki kanun tasarısının Başkanlıkça havale edildiği Maliye, Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonlarından seçilecek beşer kişiden kurulu bir geçici komisyonda incelenmesini arz ve teklif ederim.

Başbakan Yardımcısı
Kayseri
Turhan Feyzioğlu

BAŞKAN — Bir geçici komisyon kurulmasını istiyen önergeyi okuttuk. Geçici komisyon kurulmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmyienler... Kabul edilmiştir.

Bu geçici komisyonun Maliye,Millî Eğitim ve Bütçe komisyonlarından seçilecek üçer üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyoru. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın arkadaşlarım, şimdi gündemimizin ikinci defa oya konulacak işler kısmındaki birinci maddeye geçiyoruz.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarı ve teklifleri ve Karma Bütçe Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Karma Bütçe Komisyonu Başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi 1/203, 1/252, 1/274, 1/284, 1/288, 1/294, 2/306, 2/133 ve C. Senatosu 1/105) (S. Sayısı : 368) (1)

BAŞKAN — Efendim, kanun ikinci defa açık oylarınıza sunulacaktır. Kutular gezdirilecek. Kırmızı, ret, beyaz kabul, yeşil çekinserdir.

Gümrük Komisyonu ile Millî Eğitim Komisyonu üyelikleri için yapılan seçime oyunu kullanmıyan arkadaşımız varsa lûtfen kullansınlar; sepeti kaldırıyoruz.

Bu arada, Yüksek Hâkimler Kuruluna seçilecek üye için yapılan seçimin sonucunu gösterir Tasnif Heyeti raporunu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu gereğince Kurula asil üyelik için 13 ncü turda yapılan seçime (273) üye katılmış ve neticede aşağıda isimleri yazılı olanlar hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye
Sırrı Öktem

Üye
Ahmet Üstün

Üye
İhsan Ataöv

İlhan Arıkan	200
H. Lûtfi Sancar	61
A. Ziya Sangıner	3
Fevzi Peşkircioğlu	2
Rüştü Baykal	2
Orhan Türe	1
Boş pusla	4

BAŞKAN — 13 ncü turda da gerekli çoğunluk sağlanamamıştır. Gelecek Birleşimde 14 ncü tura devam olunacaktır.

8. — İstanbul Milletvekili Oğuz Oran'ın, Parlâmentolararası 51 nci Kongresine katılmış olan Kurul adına açıklamada bulunulmasını istiyen önergesi ve demeci

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, Parlâmentolararası Birliğinin 51 nci Konferansına katılmış bulunan İstanbul Milletvekili Oğuz Oran arkadaşımızın bir teklifi vardır, okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Parlâmentolararası Birliği 51 nci Konferansı hakkında Türk delegasyonu adına arzı malûmat edilmesine müsaade buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

İstanbul
Oğuz Oran

BAŞKAN — Bu hususu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Oran.

OĞUZ ORAN (İstanbul) — Değerli arkadaşlarım; Dünya Parlâmentolararası Birliği 51 nci toplantısı dünyanın en yeni ve en modern başkenti sayılan Brezilya şehrinde 22 Ekim ile 1 Kasım tarihleri arasında yapıldı.

Türkiye bu toplantı vesilesiyle, 27 Mayıs İhtilâli neticesi olarak iki senelik bir fâsıladan

(1) 368 S. Sayılı basmayazı 12 . 11 . 1962 tarihli 4 ncü Birleşim sonundadır.

sonra, parlâmento ile idare edilen memleketler arasındaki yerini tekrar alıyordu. Toplantıya 47 millet 380 delege ile iştirak etti. Türkiye'yi Cihad Baban'ın başkanlığında Oğuz Oran, Mahmut Vural, Mehmet Ali Demir, Cihat Bilgehan'dan mürekkep 5 kişilik bir Meclis grupu temsil etti.

İki devre arasındaki müzakerelerin konusu, bir raporla tanzim edilmiştir. Bu rapor Birliğin Genel Sekreteri beynelmilel hukukçu De Balona tarafından hazırlanmıştır.

Raporda dünyadaki mevcut çeşitli siyasi meseleler gözden geçirilmekte, uluslararası forumun başlıca mevzuları olan Almanya ve Berlin krizi, Laos ihtilâfı, Hindistan, Endonezya ve Cezayir meseleleri zikredilmekteydi. Raporda ayrıca birçok memleketlerin durumları tahlil edilirken özellikle Türkiye'nin geçirdiği ihtilâl süresi de 149 - 151 nci sayfalarda yer almıştır. Türkiye hakkında objektif bir görüşle mütalâa beyan edilirken bilhassa yuvarlak masa konferansı kararlarına bâzı partilerin riayet etmemelerinden dolayı Türkiye'deki parlmanter rejimde meydana gelen huzursuzluklara işaret edilmekte idi.

Siyasi raporun ana hatlarını teşkil eden ihtilâflı meseleler üzerinde muhtelif devlet temsilcileri hazırlıklı gelmişlerdi. Parlâmentolararası Birliği toplantının başlıyacağı Pazartesi sabahı patlak veren Küba hâdisesiyle siyasi konuşmaların ve çatışmaların sıklet merkezi değişti ve Küba hâdisesi başlıca konu haline geldi.

Sovyet Rusya parlâmento rejimiyle idare edilen memleketlerin bir zaafı olan, karar alabilmekte geç ve yavaş işliyen mekanizmadan istifade etmek düşüncesiyle 5 000 teknik işçi, 800 mühendis ve 700 kargo kullanmak suretiyle Küba'da çok kısa bir zamanda nükleer üsleri tesis etme plânını tatbika koyulmuştu. Kanada'dan Brezilya'ya kadar geniş bir sahayı hâkimiyeti altına alacak olan nükleer üslerin tamamlanması tekemmül ettiği anda sade bu sahanın değil, bütün dünyanın vahîm bir harb tehlikesiyle karşılaşacağı aşikârdı. Amerika Birleşik Devletlerinin Başkanı Kennedy bir hafta evvel Sovyet Rusya Elçisinin verdiği katî teminata rağmen, elindeki müspet vesikalara dayanarak derhal tarihî kararını verdi ve Parlâmentolararası Birliği toplantısının başlıyacağı Pazatesi günü Küba'ya silâh sevkiyatına ambargo konulması kararı 1 nci plâna geçti ve neticesi olarak siyasi müzakereler Doğu ve Batı bloklarının daha kesin olarak çatışmalarına müncer oldu.

Bu vesile ile şu noktayı tebarüz ettirmekte fayda görüyoruz : Hükümetimizin hâdiseler daha resmen satha çıkmadan Küba'ya silâh sevkiyatına ambargo konulması hakkındaki görüşü destekler mahiyetteki resmî tutumu bâzı siyasi mahfillerde ve bâzı basında tenkide uğramıştır. Hâdiseler Hükümetimizin görüşünün ne kadar isabetli olduğunu teyidetmiştir. Dünya sulhuna hizmet, devletlerin bundan böyle açık ve kararlı bir politika takibetmeleriyle kabildir. Bloklar arasındaki mücadelede saflarını tâyin edenler ve barış için güçlerini ortaya koyanlar barışa hizmet etmenin tek çıkar yol olduğunu anlamalıdırlar.

Parlâmentolararası Birliği toplantısında uyanan kanaat, dünyanın yeni bir harbin eşiğinde bulunduğu merkezindedir. Türkiye'de NATO'nun emrinde nükleer üsler bulunması, hücumların bir kısmının Türkiye'ye tevcih edilmesine sebebiyet verdi. Sovyet delagasyonu doğrudan doğruya Türkiye'yi söz konusu etmediler; buna mukabil Sovyet blokuna bağlı peykler konuşmalarında Küba'daki üslerle Türkiye'deki üsler arasında bir mukayese yapmaktan kaçınmadılar.

A.B.D. Delegasyonu Başkanı Mr. Robertson konuşmasında açık bir lisanla enternasyonal komünizmin harb hazırlığı içinde olduğunu ifade ettikten sonra nükleer üsler bakımından Türkiye ile Küba arasında hiçbir şekilde bir müvazilik olamıyacağını işaretle, demokratik bir memleket olan Türkiye'deki nükleer üslerin sadece tedafüi mahiyette olduğunu ve dünya sulhunu koruyucu vasıtalardan biri olarak telâkki edilmesi gerektiğini ifade etti.

Türk Delegesyonu Başkanı Cihad Baban, yaptığı konuşmada, Türkiye'nin Parlâmentolararası toplantılarından iki sene müddetle uzak kalışının sebeplerini izah ettikten sonra dedi ki : «Türkiye Atatürk'ün kurduğu» «cihanda sulh yurtta sulh» prensibinin sarsılmaz müdafiidir. Türkiye hiçbir devlete karşı her hangi bir tecavüzi bir emel beslememektedir. Türkiye milletlerarası kolektif emniyetin şart olduğuna inanmıştır. Sulhü arzu eden ve sulhe hizmet

eden devletlerin daima safındadır. Türkiye'deki üsler tamamiyle tedafüi mahiyettedir. Bu üslerin sulhun revamına hizmet edeceğine inanmıştır.»

İki gün süren siyasi rapor müzakereleri sonunda Birleşmiş Milletlere, sulh yolunda alınması gereken tavassut kararı sureti, Rus blokunun muhalefetine rağmen oy birliği ile kabul edildi.

Konferansın gündeminin ikinci maddesi, gelişmekte olan memleketler için, milletlearrası ticareti yararlı bir hale getirmenin çareleri konusunda idi. Bu konu dahi, Doğu ve Batı blokları arasında hararetli çatışmalara vesile oldu. Doğu bloku bilhassa Ortak Pazara çatarak müesseseyi milletlerarası emperyalizm aleti diye vasıflandırdılar. Türk Delegasyonu adına Oğuz Oran bir konuşma yaptı. Oran konuşmasında Türkiye'nin enflâsyoncu politikanın fâsit dairesinden kurtulmasını bildiğini ifade ile, 5 senelik bir kalkınma plânı hazırladığını izah etti ve plân hakkında izahat verdikten sonra dedi ki :

«Dâvanın önemli hal suretlerinden biri muhakkak ki gelişmekte olan memleketlere yapılan iktisadi yardımların artırılmasıdır ve bu yardım şeklinin süratlendirilmesidir. Müşterek Pazar EFTA memleketleri grupları içinde gümrük târifelerini indirmek suretiyle elde edilen müspet neticeler milletlerarası ticarette karşılıklı çalışmalara rehber olmalıdır.

Milletlerarası ticari münasebetleri geliştirmek için dar zihniyetli bölgeci politikadan sıyrılmak lâzımdır. Başlıca hedef gümrük duvarlarını mümkün olduğu kadar indirmek olmalıdır, ancak bunu ifade ederken gelişmekte olan memleketlerin sanayi ve ziraat safhalarındaki himayeye muhtaç durumlarını da göz önünde tutmak gerekir. Gelişmekte olan memleketlerin iktisaden hürriyetlerine kavuşabilmeleri için gelişmiş milletlerin yardımlarına ihtiyaçları vardır. Türkiye'nin 5 senelik plânını tatbik edebilmesi için dış finansmana ihtiyacı aşikârdır.

Hiç şüphesiz bu yolda millî ekonomilerini de seferber etmeleri vazgeçilmez bir şarttır.»

Gündemin üçüncü maddesi âmme hizmetini ifa ederken, gayrimeşru servet temin edenlerin dışarıya kaçırdıkları paraları geri alabilmek için Parlâmentolararası Genel Kurula getirilen milletlerarası proje idi.

İktisaden gelişmekte olan memleketler bu projenin haraketli taraftarı oldular. Birçok memleketlerdeki ihtilâllerin gerçek sebebi, siyasi nüfuz kullanmak suretiyle iktisabedilen gayrimeşru servetlerin yabancı memleketlere kaçırılması hakikatidir. Bu konuda Türk Delegasyonu adına Mahmut Vural söz aldı. Vural, böyle bir tasarıya Türk Parlâmento grupunun candan katıldığını, milletlerarası bir mahiyet aldığı takdirde, iktisaden geri kalmış demokratik memleketlerde birtakım maceraperestlerin heveslerinin kırılacağını ve bu tasarı ile milletlerarası ahlâk zaviyesinden yeni bir adım atılacağını belirttikten sonra milletlerarası iş birliği bakımından tatbik edilebilmesi için tasarıya kuvvet ve vuzuh verilmesini işaret etti. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sorulara geçiyoruz.

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) Sözlü soorular ve cevapları

1. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, son genel seçimlerde kazanamıyan adaylardan kamu idaresiyle İktisadi Kamu Müesseselerine ve bankalara kimlerin atandığına dair Başbakandan sooru önergesi ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in, sözlü cevabı (6/352)

BAŞKAN — Sayın İhsan Ataöv buradalar mı? (Burada sesleri) Sayın Başbakan adına konuşacak Bakan arkadaşımız da buradalar.

Soruyu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Aşağıdaki sorumun sözlü olrak sayın Başbakan tarafından cevaplandırılmasının teminini saygı ile arz ederim.

Antalya Milletvekili
İhsan Ataöv

Son ceçimlerde adaylığını koyarak kazanamıyan Devlet memurları ile memur olmadıkları halde seçim kaybeden adaylardan Devlet daireleri, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve banka-

lara kimler tayin edilmiştir? Bunların isimleri ücretleri ve adaylıklarını koydukları partiler hagileridir?

BAŞKAN — Başbakan adına Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı, buyurun.

BAŞBAKAN ADINA DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI HASAN DİNÇER (Afyon Karahisar) — Muhterem arkadaşlarım; Antalya Milletvekili İhsan Ataöv arkadaşımızın sözlü sorusu çook şumüllü. Muhtelif Devlet dairelerinde, İktisadi Devlet Teşekküllerinde son seçimlerde aday olup da seçimi kazanamıyanlardan vazifede bulunanların kimler olduğunu teferruatlı olarak sormaktadırlar.

Ayrıca, memur olmadığı halde seçimi kaybedip de sonradan vazife alanların isimlerini ve mensup oldukları partilerin adlarını da istemektedirler. Bütün bu malûmat elimde cetvel halinde hazırdır. Ancak, muhtelif bakanlıklara ve İktisadi Devlet Teşekküllerine ait olan bu listelerin huzurunuzda okunması, zannediyorum ki zamanımızın alınmasını icabettirecektir. (Okunsun sesleri)

Nasıl tensibederseniz. O halde okuyorum:

Memur olup da son seçimlerde kazanamamış adaylardan halen Başbakanlık Merkez Teşkilâtında vazifeli olanlar :

Salim Tolan. Sivil Savunma Uzmanı Kadrosu 1 500. Aldığı maaş 1 750. Kastamonu Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Ziya Uygur. Arşiv Genel Müdürlüğü eski metinler telhiscisi. Kadrosu 600. Aldığı maaş 600 lira. Ordu Adalet Partisinden adaylığını koymuştur.

Memur olmadıkları halde son genel seçimlerde kazanamamış adaylardan bilâhara tâyini yapılanlar :

Necip San. Başbakanlık Müsteşarı. Kadrosu 2 000. Aldığı maaş 2 000 - + 100. Siirt Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur. 23 . 3 . 1962 tarihinde istifa etmiştir.

Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığından adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar :

Ömer Sedat Kırımlıoğlu. Ankara E. G. O. İşletmesinde memur. Aylığı 700. Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Türkiye Vakıflar Bankası T. A. O. dan adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar:

Abdülbari Ağabeyoğlu. Müdürler Kurulu (B) grupu temsilcisi. Maaşı 1 750. Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Tahir Akman. Müdürler Kurulu (C) grupu temsilcisi. Maaşı 1 750 Adalet Partisinden adaylığını koymuştur.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde, adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar :

İzzet Beltan. Görevi Genel Müdür. Maaşı 2 000. Yeni Türkiye Partisinden adaylığını koymuştur.

Adalet Bakanlığında adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar:

Turan Soğancıoğlu. Eski görevi Yıldızeli Hâkimliği. Yeni görevi İskilip Hukuk Hâkimliği. Maaşı 800.

Müfit Saka. Eski görevi Sürmene Ceza Hâkimliği. Yeni görevi Ünye Ağır Ceza Mahkemesi Üyeliği. Maaşı 1 500.

Selâhattin Uğur. Eski görevi Ankara C. Savcı Yardımcılığı. Yeni görevi Ankara Sulh Hâkimliği. Maaşı 800.

Adalet Bakanlığında adaylığını koyup da kazanamıyan memurların hangi partilerden adaylıklarını koydukları hakkında bilgi mevcut değildir.

Adalet Bakanlığında seçimleri kazanamıyan adaylardan memuriyete atananlar :

Süleyman Özsever. Ordu Ceza Hâkimliği. Maaşı 1 750.

Vedat Mengü. Ankara Hâkimliği. Maaşı 1 500.

İbrahim Us. Ankara C, Savcı Yardımcılığı. Maaşı 950.

Şahap Kitapçı. Yargıtay Üyeliği. Maaşı 2 000.

İsmail Güven. Konya Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi. Maaşı 1 500.

Sabri Haksever. Urfa C. Savcısı. Maaşı 1 750.

Abdülhalim Kermeoğlu. Buldan C. Savcılığı. Maaşı 1 750.

(Bunların da hangi partilerden adaylıklarını koydukları hakkında bilgi mevcut değildir.)

Millî Savunma Bakanlığından adaylığını koyup da kazanamıyan Devlet memurları :

Hüseyin Karakaya. İnşaat Emlâk İnceleme Müdürlüğünde Makina Yüksek Mühendisi. Maaşı 102 lira yevmiye. Adaylığını Bağımsız olarak koymuştur.

İçişleri Bakanlığında Senato ve Milletvekilliği seçimine adaylığını koyup da kazanamıyanların listesi :

Celâlettin Ünseli. Çorum Valisi olup 5439 sayılı Kanunla Tetkik Kurulu Başkanlığı emrinde görevlidir. Bolu Adalet Partisinden adaylığını koymuştur.

Ali Akarsu. Mülkiye Müfettişi. Uşak Adalet Partisinden adaylığını koymuştur.

Hilmi İnanç. Hakkâri Valisi olup, 5439 sayılı Kanunla Teftiş Kurulu Başkanlığı emrinde ve Müsteşar Muavini Vekili. Giresun Adalet Partisinden adaylığını koymuştur.

Şerafettin Atak. Çankırı Hukuk İşleri Müdürü. Giresun Adalet Partisinden adaylığını koymuştur.

Dr. Nafi Tamer. Nevşehir Valisi olup 5439 sayılı Kanunla Merkez emrindedir. Adalet Partisinden adaylığını koyup aday listesinde kazanamamıştır.

Fevzi Yeşilkaya. Trabzon - Beşikdüzü Nahiyesi Müdürü olup Adalet Partisinden adaylığını koyup aday listesinde kazanamamıştır.

Lütfi Hancıoğlu. Kars Valisi olup 5439 sayılı Kanunla Merkez emrindedir. Kars Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Selâhattin Aydemir. Tortum Kaymakamı. Manisa Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Ekrem Talât Afşaroğlu. Denizli Valisi olup 5439 sayılı Kanunla Teftiş Kurulu Başkanlığı emrinde. Erzurum Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Ali Akseven. Mülkiye Müfettişi. Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koyup aday listesinde kazanamamıştır.

A. Kemal Yalçın. Pülümür Kaymakamı olup 5439 sayılı Kanunla Teftiş Kurulu Başkanlığı emrinde. İsparta Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Hüseyin Tezel. Söke Kaymakamı. Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koyup aday listesinde kazanamadı.

Yusuf Yakupoğlu. Beşiktaş Kaymakamı. Giresun Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Nevzat Şensoy. Bayburt Kaymakamı. Giresun Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Macit Sönmez. Kulu Kaymakamı. Ağrı Yeni Türkiye Partisinden adaylığını koymuştur.

Fahrettin Gömülü. Kütahya Valisi olup, 5439 sayılı Kanunla Merkez emrinde. Mardin Yeni Türkiye Partisinden adaylığını koymuştur.

Sabri Çöllüoğlu. Aydın - Atça Nahiyesi Müdürü olup, Yeni Türkiye Partisinden adaylığını koyup, aday listesinde kazanamamıştır.

Muzaffer Osman Ağaoğlu. Pazar Kaymakamı olup, Artvin Adalet Partisinden adaylığını koymuştur.

Süreyya Şehitoğlu. Kaman Kaymakamı olup, Erzurum Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Doktor Kemal Topalan. Polis Enstitüsü Başhekimi olup, Elâzığ «Senato» Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisinden adaylığını koymuştur.

İpşir Oktay. Ankara 151/2831 Komiser Muavini. Malatya Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

(Memur olmadıkları halde seçimi kaybedenlerden memuriyete atanan yoktur.)

Dışişleri Bakanlığından adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar.

Hayrettin İzmirli. Meslek memuru. Aylığı 1 100 lira. Yeni Türkiye Partisinden adaylığını koymuştur.

Seçmi kazanamıyan adaylardan memuriyete atananlar :

Arslan Bora. İdare memuru. Aylığı 950 lira. Cumhuriyet Halk Partisinden adaylığını koymuştur.

Maliye Bakanlığında Senato ve Milletvekilliklerine adaylıklarını koyanlar :

Ziya Müezzinoğlu. Hazine Genel Müdürü. Ve MİİT Genel Sekreteri. Maaşı 1 750 lira. Kayseri Cumhuriyet Halk Partisi Senato adayı.

Haydar Duman. Emekli defterdar. Halen Haydarpaşa Nümune Hastanesi döner sermaye mesul muhasibi. Maaşı 1 100 lira. Elâzığ Adalet Partisi Milletvekili adayı.

Kemal Bölükbaşı. Ankara Muvazzaf İtiraz Komisyonu Üyesi. Maaşı 1 500 lira. İsparta bağımsız Senato adayı.

İhsan Selâhattin Çakın. Tokat Hazine Avukatı olup, Maaşı 1 250 lira. Cumhuriyet Köylü Millet Partisi Senato adayı.

(Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan tâyin edilen memur yoktur.)

Millî Eğitim Bakanlığında adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar :

Sabih Özlü. İstanbul - Fındıklı O. O. Öğretmeni olup, 5439/2 ye göre Teftiş Kurulunda görevli. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Turgut Serengil. Giresun Lisesi Öğretmeni. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Kadir Aytekin. Afyon İlkokul Öğretmeni olup, 5439/2 ye göre ilköğretim müfettişliğinde görevli. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Zeki Aktan. Diyarbakır İlk Öğretmen Okulu Öğretmeni olup, 5439/2 ye göre İmam - Hatip Okulunda görevli. A. P. den adaylığını koymuştur.

Yusuf Çetin. Adıyaman Lisesi Öğretmeni. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Tufan Doğan Avşargil. Kayseri İlköğretim Müfettişi. A. P. den adaylığını koymuştur.

(Memur olmadıkları halde adaylığını koyup kazanamıyanlardan memuriyete alınanlar yoktur.)

Bayındırlık Bakanlığında adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar :

Osman Salihoğlu. Sakarya Bayındırlık Müdürü. A. P. den adaylığını koymuştur.

M. Emin Demir. Diyarbakır Bayındırlık Müdürlüğünde Fen Memuru. C. K. M. P. den adaylığını koymuştur.

O. Halûk Alpander, Hava Meydanları ve Aky. Tesisleri İnş. Rs. Fen Heyeti Müdürlüğünde görevli. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar :

Tekin Çullu. DSİ. Gn. Md. 11. Bölge Müdürlüğü Makina Teknikeri. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Sait Bilginer. DSİ Gn. Md. II nci Bölge Mühendisi Y. T. P. den adaylığını koymuştur.

Tahsin Çulhadaroğlu. DSİ. Gn. Md. İşletme ve Bakım Dairesi Y. Mühendisi. C. K. M. P. den adaylığını koymuştur.

Karayolları Genel Müdürlüğünden adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar :

O. Süleyman Günyüz. Karayolları Genel Müdürlüğü Organizasyon Metod Şefi. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan memurluğa atananlar :

Muharrem Kukudalıoğlu. Karayolları 10 ncu Bl. Md. İl ve ve Köy Yol. Program Mühendisi. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Ticaret Bakanlığında adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar :

Sait Bilâl Çakıroğlu. Samsun Bölge Ticaret Müdürü. İkinci dereceden maaşlı. C. K. M. P. den adaylığını koymuştur. Bakanlığımız personeli iken son seçimlerde adaylığını koyarak kazanamadığı ifadesinden anlaşılmış bulunmaktadır.

Rifat Sami Ertekin. İç Ticaret Gn. Md. Ölçüler ve Ayar Müdürü. Üçüncü dereceden maaşlı. A. P. den adaylığını koymuştur. Bakanlığımız personeli iken son seçimlerde adaylığını koyarak kazanamadığı ifadesinden anlaşılmış bulunmaktadır.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü :

1. Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden milletvekili adaylarından mezkûr ofiste memuriyet almış olanlar :

Dr. Haydar Okaner. Tetkik Kurulu Başkanı. Ücreti, (İh. 1 750 lira) A. P. den adaylığını koymuştur.

2. 306 sayılı Seçim Kanununun 17 nci maddesine istinaden mezkûr ofis memuru iken adaylığını koyup kazanamıyanlar.

Hasan Çivitçi. Eski görevi: Malzeme Md. Mıntaka Âmiri maaşı 1 250 lira. Yeni görevi: Malzeme Md. Mıntaka Âmiri. Maaşı 1 250 lira. C. H. P. den adaylığını koymuştur.

Nevzat Alpagut. Eski görevi: Malzeme Müd. Raportörü. Maaşı 1 250 lira. Yeni görevi: Malzeme Md. Raportörü. Maaşı 1 250 lira. A. P. den adaylığını koymuştur.

H. Basri Songülen. Eski görevi Tesisat Md. Teknisyeni. 40 lira yevmiye. Yeni görevi Tesisat Md. Teknisyeni. 40 lira yevmiye. Y. T. P. den adaylığını koymuştur.

Tahsin Güngör. Eski görevi Mersin Şubesi Telsiz Memuru. Maaşı 1 100 lira. Yeni görevi Mersin Şubesi Telsiz Memuru. Maaşı 1 100 lira. A. P. den adaylığını koymuştur.

Petrol Ofisi Genel Müdürlüğünde yoktur.

Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünde yoktur.

T. C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünde yoktur.

Türkiye Halk Bankası A. Ş. Genel Müdürlüğünde yoktur.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, bu listenin okunmasına devam olunmasını arzu ediyor musunuz?

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Devam olunsun efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI HASAN DİNÇER (Devamla) —

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANLIĞI
Adaylığını koyup da kazanamıyan memurlar

Adı ve soyadı	Maaşı	Eski memuriyeti	Yeni memuriyeti	Adaylığını koyduğu siyasi parti
Dr. Dursun Akçaoğlu	1 100	Ankara Sağlık Memurları Okulu Öğretmeni	Bakanlık Eğitim ve Mes. Murakabe Genel Md. lüğü emrinde	C. H. P.
Dr. İbrahim Karakapıcı	1 250	Urfa Sağlık Müdürü	Bakanlık 2 nci sınıf Müfettişliğine	C. H. P.
Dr. Ali Osman Özbilen	800	T. C. Emekli Sandığı Umum Müdürlüğü İdare Meclisi Âzası	Ankara Hastanesi Baş. Tb. Muavini	A. P.
Dr. Âlim Sipahi	700	Elâzığ Akliye Hastanesi Sinir Mütehassısı	Ankara Özel İdare Akıl Hastalıkları Dispanseri Mütehassıs Tabipliğine	C. H. P.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANLIĞI
Seçimlerden kazanamıyan adaylardan memuriyete atananlar

Adı ve soyadı	Maaşı	Eski memuriyeti	Yeni memuriyeti	Adaylığını koyduğu siyasi parti
Dr. Tahsin Tola	800		Ankara Merkez Hükümet Tabibi	A. P.
Ali Menteşeoğlu	1 250	İçel eski Milletvekili	Adana Hıfzıssıhha Ens. Müdürlüğüne	C. H. P.

GÜMRÜK VE TEKEL BAKANLIĞI
Adaylığını koyup da kazanamıyan Devlet memurları

Adı ve soyadı	Görevi	Maaşı	Aday gösterildiği parti
C. Azmi Silâhtaroğlu	İskenderun B. Başmd. Başuzmanı	950/1 250	A. P.
Zihni Testicioğlu	Uzman (4607 S. K. la Kurslar Md.)	1 100	C. K. M. P.

Memur olmadığı halde adaylığını koyup da kazanamıyanlardan tâyin edilenler yoktur.

TARIM BAKANLIĞI

Adaylığını koyup kazanamıyan memurlar

Adı ve soyadı	Seçimden evvelki memuriyeti	Seçimden sonraki memuriyeti	Maaşı	Adaylığını koyduğu parti	
Şevket Özberk	Antalya Tohum Islah İstasyonu Müdürü	Antalya Tohum Islah İstasyonu Müdürü	1 250	Y. T. P.	Tokat
Haydar Behramoğlu	Bursa Teknik Ziraat Müdürü	Bursa Teknik Ziraat Müdürü	1 250	Y. T. P.	Kars
Sabahattin Savcı	Erzurum Teknik Ziraat Müdürü	Erzurum Teknik Ziraat Müdürü	800	Y. T. P.	Diyarbakır
Kâzım Taşçıoğlu	Bursa Ziraat Mücadele Müdür Muavini	İstanbul Zirai Karantina ve Fimü. Müd. Muavini	1 100	A. P.	Bursa
Behram Öcal	Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Gn. Md. de	Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Gn. Md. de	1 100	C. H. P.	Kars
Kâzım Mıhçıoğlu	Kıdemli Orman Baş. Mühendisi	Orman Gn. Müd. Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Dairesi Başkanı	2 000	C. H. P.	Ankara
Yavuz Acar	Orman Genel Müd. de Orman Yüksek Mühendisi	Orman Genel Müd. de Orman Yüksek Mühendisi	950	A. P.	Bolu
Mennan Urbay	Elâzığ Orman Başmüd. Y. Orman Mühendisi	Elâzığ Orman Başmüd. Y. Orman Mühendisi	1 250	A. P.	Sakarya
Rahmi Saraçoğlu	Karaman Devlet Orman İşletmesi Müdürü	İstifaen Mayıs 1962 de ayrılmıştır.	950	C. H. P.	Zonguldak
Fahrettin Alpertan	Sinop Devlet Orman İşletmesi Müdürü	Sinop Devlet Orman İşletmesi Müdürü	1 250	Y. T. P.	Konya
Seyfettin Özden	Mut Devlet Orman İşletmesi Müdürü	Göksun Ortaokulu Tabiat Öğretmeni	800	Bağımsız	Maraş

Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan memuriyete alınanlar

Adı ve soyadı	Seçimden evvelki memuriyeti	Seçimden sonraki memuriyeti	Maaşı	Adaylığını koyduğu parti
Mustafa Fevzi Agel	Bakanlığımızda memur değildi	Diyarbakır Topraksu Bölge Müdürlüğünde	40. Yev.	C.K.M.P Elâzığ

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI

TCDD Ge. Müd.	Adı ve soyadı	Görevi	Ücreti	Adaylığını koyduğu partiler
	Ethem Erdinç	Teknik Müşavir (Yüksek Mühendis)	2 465	A. P. Senatör adaylığını koymuştur.
	Ahmet Karayiğit	Diş hekimi	890	C. K. M. P. adaylığını koymuştur.
	Hasan Basri Karafakılı	Doktor	1 145	C. H. P. adaylığını koymuştur
	(Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan tâyin edilen memur yoktur)			
PTT. Genel Müd.	Hasan Emre	Konya PTT Bölge Başmüdürü	2 000	C. H. P. Senatörü olarak adaylığını koymuştur.
	Salih Zeki Pamukoğlu	Muh. ve Maliye D. Bşk. lığı Tet. Me.	800	Y. T. P. Milletvekili olarak adaylığını koymuştur.
	Rıfkı Danışman	Müşavir (Genel Sekreter)	1 500	Y. T. P. Milletvekili olarak (seçimden sonra tâyin edilmiştir.)
	(Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan tâyin edilmiş memur yoktur)			
Denizcilik Bankası T. A. O. Gen. Müdürlüğü	Mehmet Yurdacan	Muamelât ve Muhaberat Md. lüğü Umumi Arşiv Servisi Memuru	580	İstanbul bağımsız adayı.

(Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan tâyin edilen memur yoktur.)

NOT : Bakanlığımız teşkilâtı ile Bakanlığa bağlı diğer dairelerde soru ile ilgili memur yoktur.

ÇALIŞMA BAKANLIĞI

Memur iken seçimlere iştirak ederek kazanamıyan adaylar

Adı ve soyadı	Görevi	Aylığı	Adaylığını koyduğu parti
Hakkı Aşıkoğlu	Merkezde Bölge Çalışma Müdürü	1 250	C. K. M. P.
Mustafa Gaziler	Levazım Müdürlüğü Daktilosu	500 üc.	Müstakil
	İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU		
Dr. Oğuz Erdem	Sağlık İşleri Başkanı	1 750	Y. T. P.
Dr. Hüsrev Polat	Ankara Hastanesi Hariciye Mütehassısı	1 250	C. H. P.
Fuat Uysal	Ankara Şubesi Müdürü	1 500	C. H. P.

Memur olmadıkları halde seçime iştirakle kazanamıyan ve memuriyete tâyin olunanlar

Rıza Işıtan	Teftiş Kurulu Müdürlüğü Teknik Müfettişi	1 100	C. H. P.

Sanayi Bakanlığı

Son seçimlerde adaylığını koyup da kazanamıyan ve halen vazifede bulunan personel

Mensup olduğu daire ve teşekkül	Adı ve Soyadı	Vazifesi	Ücreti	Adaylığını koyduğu parti
Sanayi Bakanlığı	Sıtkı Göker	Enerji Dairesi	1 500	A. P.
Sümerbank G. Md.	M. Ali Oksal	Müşavir	1 750	Y. T. P.
» » »	Zeki Kâhyaoğlu	Uzman	1 750	C. K. M. P.
» » »	Nazif Çakar	Doktor	1 100	C. H. P.
» » »	Şefik Mungan	Hukuk Müşaviri	1 250	C. K. M. P.
» » »	Şahabettin Akbaşoğlu	İşletme Şefi	1 500	Y. T. P.
Etibank G. Md.	Fatin Narin	Müfettiş	2 000	Y. T. P.
» » »	Hidayet İpek	Şef	1 500	Y. T. P.
» » »	Memduh Arın	Hukuk Müşaviri	1 750	C. K. M. P.
Selüloz ve Kâğıt	Abdullah Köseoğlu	Doktor	1 250	C. H. P.
Kömür İşlet. Kurumu	Ahmet Demiryüce	Müşavir	1 750	A. P.
» » »	Servet Atillâ	Doktor	Yevmiye 30	C. H. P.
» » »	Salim Başak	Maden Müh. (istifa)	1 500	C. H. P.
» » »	Muhlis Saracoğlu	» » »	1 750	C. H. P.
Makina ve Kimya	Zafer Arsakkan	Mühendis	1 750	C. K. M. P.
» » »	Cavit Kavurmacıoğlu	Doktor	1 500	Y. T. P.
Azot Sanayi G. Md.	Hayrettin Tansu	Mütercim	1 750	C. H. P.
» » »	İsmail Hakkı Özütemiz	Sendika Başkanı	—	Y. T. P.
T. Çimento Sanayii	Cahit Abrukaya	Ticaret Md. Muavini	1 750	A. P.
Maden Hurdacılığı	Hasan Basri Güven	Umum Müdür	2 000	Y. T. P.

Memur olmadığı halde seçime girip de kazanamıyan ve bilâhara vazifeye tâyin edilmiş olan personel

T. Çimento Sanayii	Alim Sipahi	Doktor	1 100	C. H. P.
Sümerbank G. Md.	Münir Musaoğlu	Avukat	1 250	A. P.

Basın - Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü

Memuriyeti	Adı ve soyadı	Aylığı	Vazifeye başladığı tarih	Seçimlerde adaylığını koyduğu parti	Seçimlerden evvelki vazifesi	İzahat
Mütercim, radyo dinleyicisi (D. Cet.)	Aziz Özbay	950	11 . 5 . 1962	Y. T. P.	Serbest	(3 . 1 . 1951 - 2. 11. 1953 ve 30 . 11 . 1957 - 25 . 3 . 1961 tarihleri arasında Genel Müdürlük teşkilâtında çalışmıştır.)
	Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankası A. Ş.					
T. C. Turizm Bankası Müdürler Kurulu Üyeliği	Abdullah İbşiroğlu	1 750	13 . 2 . 1962	A. P.	T. C. Ziraat Bankası Kooperatifler Müdür Muavini iken Temsilciler Meclisi Üyeliğine seçilmiş, seçimlerde A. P. den adaylığını koymuş seçilemeyince tekrar T. C. Ziraat Bankası Müfettişliğine tâyin edilmiş ve bu defa naklen T. C. Turizm Bankası Müdürler Kurulu üyeliğine tâyin edilmiştir.	

Not : Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan memuriyete atanan yoktur.

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI

Adaylığını koyup da kazanamıyanlar

Adı ve soyadı	Görevi	Maaş	Ücr.	Yev.	Koyduğu parti
A. Sulhi Sokullu	Yapı Malzemesi Genel Müdürlüğü Keşif ve Denet İşçici (Kimya Y. Mühendisi)		102+11		C.K.M.P. (Ankara)

Memur olmadıkları halde seçimi kaybeden adaylardan bir göreve tâyin edilenler

Zekeriya Kürşat	Mesken Genel Müdürlüğü Uzmanı	1 500			Y.T.P. (Maraş)
Osman Yeltekin	İller Bankası İstişare Kurulu Üyesi	1 100			C.H.P. (Kars)

Böylece, arkadaşımın çok şümullü olan suallerine cevaplarımı arz etmiş oluyorum.

Hürmetlerimle...

BAŞKAN — Sayın Ataöv.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem Milletvekilleri;

Huzurunuza getirdiğim soru, tahmin ederim ki, kulaktan kulağa yayılan ve bâzı arkadaşlarımızı yanlış istikamete sevkeden, bâzı arkadaşlarımızı da lüzumsuz veya lüzumlu endişelere garkeden bir konunun açıklanması bakımından isabetlidir.

Arkadaşlar; Sayın Vekil cevapları okurken bâzı arkadaşlarım dediler ki: «Adilâne bir tayin olmuş, bu tayin şekli karşısında bakalım ne diyeceksiniz?» Ben önce şu hususu arz edeyim ki, bu soruyu sorarken, her hangi bir kimse, her hangi bir partiyi veyahut da her hangı bir bakanı hedef ittihaz etmedim.

MEHMET SAĞLAM (Kayseri) — Ne ettın öyle ise?...

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Ne ettiğimi şimdi açıklıyacağım.

Arkadaşlar bir ihtilâlden sonra, iş başına geçen hükümetler, hangi partiye mensup olursa olsun, o ihtilâlin esbabı mucibeleri, o ihtilâle esbabı mucibe olmuş hâdiseleri tekerrür ettirmeden, yeni bir devrin ışığında yürümek iddiasındadırlar. Bu iddiayı bihakkin yerine getirmek ve Yüksek Meclisinizi, dolayısiyle bütün Türk efkârını aydınlatmak bakımından milletvekili olarak murakabe vazifemizi yaparken, elbette ki ortaya çıkacak deliller bazan Hükümet kanadını ve muhalefet kanadını yaralıyabilir. Fakat olaylar öyledir ki, ihtilâlden evvel muhalefet devrinde partizanlıktan ciddden müşteki olan bütün kongrelerinde partizanlığın tesiri altına girmiyeceğini iddia eden İktidar Partisinin büyük ana kanadı, önümüze gelen raporlara göre maalesef partizanlığın izi üzerinde yürümekte, hem öyle yürümektedir ki, gayet ustalıkla, kendisini kalkanın arkasına gizlemektedir.

EMİN PAKSÜT (Ankara) — Hayratı bozma.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Siz vekillik yapmış insansınız, yakışmaz. («bize hitap et» sesleri) Geçerken müdahele ediyor, cevap veriyorum.

Koltukta oturmuş insanlar, makamda bulunmuş olan insanlar usulsüz icraat yapmış olan insanlar, hiçbir zaman Millet Meclisi kürsüsünde konuşan hatiplere söz atmak suretiyle müdahale etmemeli bilâkis kürsiye çıkıp zamanlarının ve yapmış oldukları icraatın hesabını vermelidirler.

BAŞKAN — Karşılıklı konuşmıyın efendim.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, sizlere Adalet Bakanlığının yapmış olduğu tâyinlerden bahsetmek ve bunlar üzerinde bir nebze durmak isterim. («İçişlerine gel» sesleri) İçişlerine de geleceğim.

Adalet Bakanlığında mevcudolan bütün adaylardan hiçbirisinin, siyasi parti adaylıkları burada ifade edilmemiştir. Yani hangi partiye mensuboldukları tesbit edilmemiştir. Hükümet, öyle bir Hükümet ki; Adalet Bakanlığındaki hâkimlerin hangi partiye mensuboldukları söy-

lememektedir. Acaba neden? («Hâkimin partisi olmaz» sesleri) Hâkimin partisi olmazsa, altı oklu C. H. P. listelerinin içine de girmez. Oraya girdiğine göre bu hâkimin partisi vardır.

C. H. P. nin, 15 Ekim seçimlerinde aday olup da seçimi kazanamıyan arkadaşların hepsi hâkim olarak, savcı olarak Hükümetin içinde vazife almışlardır. (Gürültüler....) Aksini iddia eden arkadaşlarım, muhatabım siz değilsiniz, Hükümettir. Eğer Hükümet aksini iddia ediyorsa; gelir burada ayrı ayrı hepsi vazife almadı der. Bunu demediğine göre söylediklerim doğrudur.

SEYFİ ÖZTÜRK (Eskişehir) — Hâkimleri teşhir mi ediyorsunuz?

BAŞKAN — Efendim, hatibin sözünü kesmiyelim. Sayın Ataöv müdahalelere cevap vermeyin efendim. Görüşmeniz sualinizin dışına çıkmasın.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Seyfi Öztürk...

BAŞKAN — Çok rica ederim Sayın Ataöv her müdahaleye cevap vermeyin, sorunuz dâhilinde konuşun, o müdahaleleri Riyaset bertaraf eder.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Siz müdahaleleri bertaraf etmediğiniz takdirde müdahalelere ben cevap veririm.

BAŞKAN — Siz konuşmanıza devam buyurun, ben bertaraf ederim.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Hâkimler teşhir edilmiyecekse Hükümet burada der ki, hâkimlerin partilerini burada ifade etmekte fayda mülâhaza etmedik, bu esbabı mucibe ile açıklamıyoruz. Yoksa, partilerini tesbit edemedik diyemez. (Ortadan «biraz idrak» sesleri) (Soldan «mebusların idraki vardır» sesleri) Sevgili arkadaşlarım, beni tahrik etmeyin de ben de sizi harekete getirmeyeyim, Meclisin havası bozulmasın. Müsaade ederseniz cevap vereyim.

Şimdi, Adliye Vekâletini söyledikten sonra, C. H. P. nin adaylarının hepsinin 15 Ekim seçimlerinden sonra vazifeye tâyin edildiğini ifade ettikten sonra arkadaşlarımın arzusu üzerine Dahiliye Vekâletine geçiyorum :

Sevgili arkadaşlarım, rakamlarını tesbit etmiş bulunuyorum. Hepsi burada, önümdedir. Dikkat ettiyseniz, Dahiliye Vekâletinin partilerden yapmış olduğu tâyinlerde büyük müsavat vardır, Mu müsavat yine mânâ bakımından bugün itiraz eden arkadaşlarımın partileri lehinedir. Şöyle ki :

Adalet Partili olup da tâyin edilen arkadaşlarımız esasen merkezde görevli olan, yani, halkın dilinde kızağa çekilmiş salâhiyetsiz, mesuliyetsiz tutulmuş arkadaşlarımızdır. Diğerleri ise, vali, kaymakam, müfettiş olarak salâhiyetli mevkilere tâyin edilmişlerdir.

Esasen, meselenin en mühim tarafı; seçimlere girdikleri zaman memur olmadıkları halde, seçimleri kazanamayınca memuriyete tâyin edilenlerdir. İşte seçimlerden evvel memur olanlar mutlaka bir ehliyet,ve bir menşee dayanırlar. Bunlar biraz da mubah görülür. Fakat seçimlerden evvel memur olmayıp da bir partinin patenti altında milletin huzuruna çıkan ve milletin itimadını kazanamayıp dışarda kalan arkadaşlarımızın, dikkat ederseniz üç tanesi Adalet Partili, bir tanesi Y. T. Partili, yedi tanesi de C. H. Partilidir, bunların içinden, lisan bilmeyip de yurt dışına gönderilen, bunların içerisinde yurt dışına gönderilip de, bunu kanunun çerçevesi içine almak için nam ihdas ederek, komisyonlara kanun gönderten Hükümet de vardır arkadaşlarım. («Birinci Koalisyonda mı?» sesleri) Birinci Koalisyonda değil, Maarif Vekâletinin, Millî Eğitim Kültür müşavirleri adı altında yurt dışına gönderdiği arkadaşlara, islim sonradan gitsin diyerekten, komisyona kanun getirdiğini, Kıbrıs'taki bu vazifeyi görmekte bulunan arkadaşımızın C. H. P. nin Maraş adayı bulunduğunu, lisan bilmediği halde oraya gönderildiğini nazarı dikkate alan komisyonun kanunu reddettiğini ve nihayet Hükümetin kanunu geri aldığını açıklayabilirim arkadaşlarım. Hakikatler acı gelir dostlarım.

BAŞKAN — Efendim, cevap yetkisi Hükümete aittir. Sayın Ataöv siz de soru haricine çıkmayınız efendim.

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Söylediklerinizi Anayasaya uygun değildir.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Ben, Kenan Esengin'den Anayasa mevzuunda ders alacak insan değilim. Anayasayı iyi tanıyan ve okuyan insanım. (Gürültüler)

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Ulan siz de kim oluyorsunuz?

BAŞKAN — Sayın Esengin lûtfen kürsüye gelin sözünüzü geri alınız. Çok rica ederim, çok

rica ederim. Galiz söz söylendiği takdirde İçtüzük muvacehesinde gerialmanız lâzımdır. (Ulan) kelimesini geri almanız için sizi kürsüye davet ediyorum, çok rica ederim, kürsüye buyurun ve tavzih edin.

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Arkadaşlar, burada şahısları teşhir edecek değiliz, iş göreceğiz...

BAŞKAN — Bu ayrı iş efendim, cümlenizin sonunda kullandığınız elfâzı galizayı, ulan kelimesini geri almanızı rica ediyorum.

KENAN ESENGİN (Zonguldak) — Muhterem arkadaşlar, burası kürsüdür, Milletin kürsüsüdür. Burada ancak prensipler konuşulur. Listeler konuşulup da şahıslar teşhir edilemez. Her gün buraya alışılmış kötü kötü âdetlerle geliniyor. Bu doğru değildir. Yani bu arkadaş beni tahrik etmiştir. Binaenaleyh, ben kendisine ulan dedimse o da bana demiştir. Dolayısiyle karşılaşmış bulunuyoruz.

BAŞKAN — Efendim, sözlü soru müessesesi gereğince, konuşmalar sözlü soruyu soran milletvekiliyle, soruya muhatap olan Bakan arasında cereyan eder. Bu itibarla dışarıdan müdahâle edilmemesini bilhassa istirham ediyorum. Buyurun Sayın Ataöv.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlar; Meclisteki, Riyaset Divanının idaresi altında vazife görmekteyiz. Başka bir şahsın idaresi altında değiliz. Ben bir hocayım, terbiye veren bir insanım. Bu kürsüden ulan denilemiyeceğini bilen insanım.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, müdahalelere cevap vermeye temayül göstermeden, sorunuzun gerektirdiği şekilde konuşmanızı devam ettiriniz.

MEHMET SAĞLAM (Kayseri) — Gaz kesildi mi?

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Arkadaşlarım, ne kadar çirkin oluyor... Gaz kesildi mi, fren patladı mı?

BAŞKAN — Sayın Ataöv, konuşmanızı bitirin efendim. Müdahaleleri duymayanız lûtfen.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Efendim, beni tahrik ediyorlar. Lûtfen siz müdahale edenleri susturunuz. Buraya müdahaleleri görmemek, konuşulanları duymamak için tâbu olmak için gelmedik. Lûtfen bize karşı tahrik edici sözler söyletmeyiniz.

BAŞKAN — Riyaset lâzımgelen cevabı vermiştir ve vermekten çekinmemiştir. Gerektiği zaman vâkı müdahalelere Riyaset cevabını verecektir, siz değil. Devam buyurun.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Muhterem arkadaşlar, Hükümet vazifesini icra ederken bu tip hareketlere, partili insan etiketine bakarak hareket ederse ve meselâ bir milletvekili adayını,, mensubolduğu mıntıkada bir dairenin başına müdür olarak tâyin edecek kadar tarafsızlığı ihlâl eden Bakan, benim kendi partimden dâhi olsa; prensiplere sadık, partizanlığı çok geride bırakmış, realitelerin üzerine eğilmiş, millete hizmet eden insanlar olarak mutlak surette partizanlığın karşısına dikileceğiz ve her ne surette olursa olsun partizanlık yapanlardan her gün hesap soracağız.

Muhterem arkadaşlar, şimdi tâyin edilmiş olan arkadaşlara verilmiş olan ücretler üzerinde dikkatinizi toplamak isterim. Eğer dikkat etmişseniz, iktidarın büyük kanadını teşkil eden C. H. P. ne mensup adaylar 700 liradan aşağı tahsisat almamak suretiyle tâyin edilmektedirler. Ayrıca 1 700, 2 000, 2 700 lira alanlar da büyük yekûn tutmaktadır. Barem, hep böyle sıralanmaktadır. («Büyük adamlardır, müktesep hak» sesleri) Acaba diğer partiden tâyin edilen insanlar mahalleden mi toplandı? Onların müktesep hakları yok mu idi?

Aziz arkadaşlarım, bir soru müessesesini dahi devamlı cevaplarınızla gayesinden çıkarmak istiyorsunuz. Fakat, şunu iyice bilmek icabeder ki, Hükümetin bunların üzerine hassasiyetle eğilmesi lâzımdır. Soru müessesesi gibi küçük yoklamalar arkadaşlarımızı bu kadar allerjik hale getirecek olursa, büyük dâvalar karşısında tahammülleri biter. O zaman işlerimizi yürütemeyiz.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, bir dakikanız kaldı. Lûtfen toparlayınız.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Şimdi muhterem arkadaşlarım, bilhassa İktisadi Devlet Teşekküllerinde de Hükümetten almış olduğum ve 21 sahife tutan listede, - ki burada okunmamıştır, içinde yoktur, fakat onları da ayrıca görüşeceğiz - büyük çapta bir partizanlığın, kelimenin tam mânasiyle, alıp yürüdüğü bir

realitedir. Bu partizanlığın... («Vatan cepheleri gibi mi?» sesleri) Vatan cephelerinin hesabı görüldü. Artık şimdi kurulan partilerin hesabı görülecektir.

Arkadaşlarım, şimdi İktisadi Devlet Teşekküllerindeki bu partizanlığı, Hükümetin bütün kanatlarında ele alarak yok etmek mecburiyetindeyiz. C. H. P. nin partizanlığının «P» sini dahi kabul etmiyen partililer, partizanlığı yurdun muhtelif köşelerinde yapmış oldukları kongrelerde ifade etmekten kaçınmalıdırlar. Esasen partizanlığın «P» sini değil, partizanlığın kelimesini bile oralara sokmamaya çalışmalıdırlar.

BAŞKAN — Sayın Ataöv, vaktiniz dolmuştur.

İHSAN ATAÖV (Devamla) — Bitiyor efendim. Şimdi, İktisadi Devlet Teşekküllerinde partizanlık yapılmaması hususunda Hükümeti vazifeye davet ediyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun Başbakan Yardımcısı.

DEVLET VEKİLİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI HASAN DİNÇER (Afyon Karahisar) — Muhterem arkadaşlarım, İhsan Ataöv arkadaşımızın sualine tamamı ile objektif ölçüler içerisinde cevap vermiş bulunmaktayım. Seçimi kaybedenlerden, eskiden memur olanların ne kadarının tâyin edildiği meselesiyle, memur olmadıkları halde aday olup da memuriyete alınanlar kimlerdir ve mensuboldukları partiler hangileridir, meselesi tamamiyle net olarak huzurunuza serilmiştir. Verilen rakamlar da açıkça göstermektedir ki, bunda her partiden vardır. Yekûn itibariyle seçimden önce aday olup da kazanamıyanlardan, A. P. den 27, C. H. P. den 37, C. K. M. P. den 13, Yeni Türkiye Partisinden 22 ve bağımsızlardan da 5 kişi tâyin edilmiştir.

Şu rakamlar da gösteriyor ki, parti farkı gözetilmeksizin seçimi kaybedenlerden birçoklarının tâyini yapılmıştır. Ama, rakamlardan mutlaka bir mâna çıkarmak icabederse, bu mânayı kendi ölçülerine göre çıkarmakta arkadaşımın serbest olduğu şüphesizdir. Yalnız, Adalet Bakanlığına taallûk eden listeden, arkadaşım bâzı mânalar çıkardı ki, böyle bir mânanın çıkmasına müsait bir durum yok. Adalet Bakanlığından gelen listede not olarak beyan edilmiştir, «partisi tesbit edilememiştir» denmiştir. Biz de, bunu olduğu gibi intikal ettirmişiz. Adalet Bakanlığının yapmış olduğu 7 tâyinin de bir parti mensubu olması, bize bilgi olarak verilmiş olan bu durumu, burada, Hükümet olarak açıklamamızda hiçbir mahzur teşkil etmez. Nitekim, diğerleri aynı ölçülerle açıklanmıştır.

Arkadaşım dedi ki, «Bâzıları yüksek maaşla, bâzıları ise düşük ücretle tâyin edilmiştir.» Durum hiç de öyle değildir. Meselâ, iki misal arz edeyim :

Vakıflarda C. H. P. li Abdülbari Ağabeyoğlu 1 750 lira ile tâyin edilmiş, A. P. li Tahir Akman da aynı para ile tâyin edilmiştir.

Tâyinler, tâyin edilen şahsın barem derecesine, tahsil derecesine, müktesep hakkına ve saireye bakmak suretiyle yapılır, yoksa keyfî olarak yapılamaz. Kanunlarımız sarihtir.

Muhterem arkadaşlarım, biz Hükümet olarak partizan idarenin acısını çektirmemek taahhüdünü programımızda Türk milletine vâdetmişizdir, taahhüdemişizdir. Yüksek Meclisinizde bu taahhüdümüzle gelmiş ve böylece itimadımıza mazhar olmuşuzdur. (Alkışlar) Hükümette bulunduğumuz zaman içinde, siyasi, ömrümüzün müddeti ne kadar olursa olsun, koalisyonu teşkil eden partiler olarak daima üzerinde hassas olacağımız bir mevzu varsa o da, bu memleket idaresinde, bu memlekette hizmet alan memurların tâyinleri, terfileri, nakil ve terfihleri hususunda tamamiyle partizan düşünce dışında tarafsız bir Hükümete yaraşır bir şekilde icraat göstereceğimizdir. Bundan arkadaşlarımızın şüpheleri olmamasını bilhassa istirham edeceğim. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Sayın soru sahibi.

İHSAN ATAÖV (Antalya) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer arkadaşımız gayet ağırbaşlı ve hakikaten meseleleri dürüst olarak ele almakta ve iyi bir şekilde cevap vermektedir. Ben, Hasan Dinçer arkadaşımızın bu tavrı ve tutumu dolayısiyle, kendisine müteşekkirim.

Muhterem arkadaşlarım, burada bahsettiğimiz konular, üstünkörü konular değildir. Adaylığını koymuş bir adliyecinin, seçimi kaybettikten sonra, tekrar adalet cihazına intisabetmesi, o mıntakada bilinen bir olaydır. Adliyede, adalet mensupu arkadaşımız adalet

tevzi ederken, elbette ki, huzuruna gelen sanık veyahutta onu ihbar eden muhbir, o kürsüde cübbe altında arkadaşımızı sadece bir adalet tevzii makamı olarak görsün. Ama, gönül isterki, bu arkadaşımız bir partinin çatısı altından oraya geldiğini muhbire ve sanığa hissettirmemiş olsun. Biz dâvayı bu yönü ile ele alıyoruz. Demek istiyoruz ki, tâyinler yapılırken bu memleketin muhtelif yerlerinde barolarda kayıtlı, müracaat etmiş pek çok adliye mensubumuz vardır. Bunlar dururken niçin seçimlerde kaybetmiş insanları derhal getiririz de yetkili makamlara oturturuz? Ve onların siyasi partilerini dahi bu kürsüden söyleyemeyiz? Eğer bunda bir mahzur varsa, bunu, burada söylememekle değil, mahzurlu bu hareketi yapmamak suretiyle daha realist yolda yürümekle ortadan kaldırabiliriz.

Arkadaşlarım, bu dâva, huzurunuza getirdiğimiz konu böyle bir liste okumak ve ona iki satırla cevap vermekle bitecek şey değildir. Eğer arkadaşlarım Millet Meclisi Tutanak Dergisinin 100 ncü sayısını ellerine alırlarsa, 545 den 567 nci sayfaya kadar Türkiye'de İktisadi Devlet Teşekküllerinin müdürler encümeni ve idare meclislerinde kimlerin vazife aldığını, kimlerin kaçar liraya çalıştığını, bunların içerisinde kimlerin hangi teşekküllere mensubolduğunu çok iyi tetkik edebilirler, öğrenebilirler. O zaman, bu memlekette partizanlık devam ediyor mu, kalkmış mı, kalkmamış mı, bunu hiç kimseye sormadan öğrenebilirler. Ben size mehaz gösteriyorum. Tetkik buyurunuz, o zaman göreceksiniz ki, partilerin en yüksek kademelerinde bulunan insanlar, buralarda, gayet yüksek ücretle istihdam edilmektedirler. Hem bunlar, kendi kendilerinin murakıbı vazifesini de görmektedirler. Hem orada icrai faaliyet etmekte, hem de kendi kendilerini, murakabe etmektedirler. Yani, her şey kendileridir. Şimdi bunları huzurlarınızda uzunboylu okuyarak zamanınızı almıyacağım. Yalnız, Muhterem Hükümete diyeceğim ki, evet, partizanlığı sureti katiyede kabul etmediklerini lisanen ifade ettiler, ama, partizanlığın fiiliyatta da bundan sonra hiç olmazsa Hükümet çatısı altına sokulmaması, bakanların partizan hareketlerinden dolayı Meclis değil, Hükümetin kendisinin harekete geçerek bu işleri önlemeyi temin etmesi iktiza eder. Bu bakımdan Hükümeti uyarma, arakdaşlarımın önlerine memlekette dedikodusu yürüyen ve kongrelerde mevzu olan bâzı konuları açmak ve onlara ışık tutmak bakımından bir vazife görmenin vicdan huzurunu taşıyorum. O bakımdan Hükümete bundan sonraki çalışmalarında partizanca tutumundan daima uzak kalmalarını, İktisadi Devlet Teşekküllerindeki partizanları uzaklaştırarak bir an evvel oralara istikamet vermelerini, aday olup da yine kendi mıntıkalarında vazife verilen, aday oldukları yerlerde bâzı Devlet daireleri müdürlüklerine tâyin edilen Devlet memurlarının yerlerini değiştirmek suretiyle ve kendilerini o mıntıkada partizan bir idarenin müdürü olarak göstermekten içtinabetmelerini bilhassa istirham eder, hepinizi hürmetle selâmlarım arkadaşlarım. (Alkışlar.)

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

2. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, bu dönemde liseyi bitirip de üniversite ve yüksek okullara giremiyen öğrenci adedine ve bunlar hakkında ne düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/384)

BAŞKAN — Sayın Yılanlıoğlu buradalar. Sayın Millî Eğitim Bakanı yoklar. Soru gelecek Birleşime bırakılmıştır.

Sayın arkadaşlarım, açık oylamada oyunu kullanmıyan arkadaş varsa lûtfen kullansın, oy kupalarını kaldıracağız.

3. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, üniversite ve yüksek okullara giremiyenler için ne gibi tedbirler alındığına ve gece üniversitesi ile gece yüksek okulları açılması hakkında ne gibi çalışmalar olduğuna dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/386)

BAŞKAN — Sayın Ülker buradalar. Millî Eğitim Bakanı yoklar. Soru gelecek Birleşime bırakıldı.

4. — Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, bir banka kurulması maksadı ile tütün müstahsılından para toplanmış olmasına rağmen, bankanın şimdiye kadar ne sebeple kurulamamış olduğuna dair Ticaret, ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu (6/393)

BAŞKAN — Sayın Muammer Erten... Yoklar. Sayın Erten ikinci defadır bulunmadığı için sözlü sorusu düşmüştür.

5. — Manisa Milletvekili Muammer Erte'in, çekirdeksiz kuru üzümün asgari ihraç fiyatına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/394)

BAŞKAN — Sayın Muammer Erten? Yoklar. İkinci defa bulunmadıkları için sözlü soruları düşmüştür.

6. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, Hopa - İstanbul sahil şosesinin yapılması hususunda bir proje bulunup bulunmadığına dair Bayındırlık ve Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/404)

BAŞKAN — Sayın Pehlivanoğlu? Yoklar. İkinci defa bulunmadıkları için sözlü soruları düşmüştür.

7. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Doğu - Anadoluda çiftçi ailelerine, kuraklık sebebiyle, kredili olarak verilen buğdayın bedelinin alınmaması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/405)

BAŞKAN — Sayın Nihat Diler? Yoklar. Sözlü soruları gelecek Birleşime bırakılmıştır.

8. — Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, memleketimizde ağır işliyen, pahalı, bürokratik, mesuliyet ve salâhiyet münasebeti belli olmayan teşkilâtın düzeltilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan soru önergesi ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hasan Dinçer'in, sözlü cevabı (6/409)

BAŞKAN — Sayın Ali Dizman? Buradalar. Başbakan adına Hasan Dinçer? Buradalar. Soruyu okutuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Sayın Başbakanca sözlü olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Tokat Milletvekili
Ali Dizman

Memleketimizde ağır işliyen, pahalı, bürokratik, mesuliyet salâhiyet münasebeti ayarsız bir teşkilât vardır. Bu teşkilât bir taraftan mekanizması itibariyle hızlı kalkınmayı temine müsait olmadığı gibi, diğer taraftan ağır cari gideri icabettirmesi bakımından yatırım imkânlarımızı daraltmakta ve üstelik bizzat âmme hizmeti görenlere tatmin edici bir ücret ödemeyi mümkün kılmamaktadır. Bu halden kurtulmak için:

1. — Emekli mevzuunun memur inhisarından çıkarılıp sosyal sigorta hesaplarına uygun ve yalnız ilgilinin tevdiatına bağlı bir sisteme tahvil edilerek böylece Devlet hizmetinden ayrılmanın yılların kazandırdığı istikbale mâtuf bir teminattan mahrum olma halinden kurtarılması ve aynı zamanda her vatandaşın tevdiatı ile ölçülü bir istikbal garantisine girmesini temin ve bu suretle Devlet daire ve müesseselerinin boşaltılmasına yol açılması,

2. — İstiyene muayyen bir nispette tazminat verilerek boşalma imkânının temin edilmesi,

3. — Yeniden tâyinin durdurularak yeni müesseselerin mevcuttan teşkil olunması,

4. — Hususi teşebbüse geçeceklere muayyen bir müddet maaş veya ücretinin bir kısmı ödenmeye devam edilerek böylece hem tahliyenin kolaşlaştırılması ve hemde özel teşebbüsün personel masrafından bir indirimin temin edilmesi,

5. — Bütün bayan memurların hizmetinden (bilâhara hizmetlerine ihtiyaç duyuluncaya kadar) şimdilik stajdan geçirilerek sadece millî eğitimde istifade edilmesi,

6. — Her hizmetlinin ehil ve namuskâr olduğu prensibine dayanan bir sistem kurularak herkesin salâhiyet ve mesuliyeti belirtilerek salâhiyet dâhilinde hür olmanın temini, böylece bir muamelenin üç beş defterе işlenmesi, beş altı masayı dolaşması şeklinde yukardaki prensibe göre düzenlenecek sistem sayesinde önlenmesi,

7. — Umum Müdür, Umum Müdür Muavini, Daire Müdürü, Daire Müdür muavini, şube müdürü, şube müdür muavini, şef, şef muavini sisteminden vazgeçilmesi,

8. — Her halukârda zaman içerisinde bugünkü hizmeti, bu mevcudun yarısından daha az personelle ifa etme yoluna girilip, tasarruf edilecek meblâğın bir kısmının ücretlere zam bir kısmında yeni iş sahaları açmaya tahsis edilmesi,

9. — Yevmiyeli ve sair suretle emekli memur istihdamı mevzuunun halledilmesi,

10. — Hafta tatili, yıllık izin, resmî tatil günleri çıktıktan sonra her memurun mesai saatinde zaman israfına meydan vermeden çalıştığı kabul edilse bile, üst üste bir hesapla çalışma saati günde 4, 5 saattir. Bu kadar az zaman çalışma anlamına gelemiyeceğine göre mesai saatinin uzatılması ve bu arada öğretmenlerin de haftalık ders saatlarının yeniden gözden geçirilmesi,

11. — Dinî Bayramların arafe gününün bahsus öğleden sonraki zamanı zaten mesai saati vasfını haklı olarak kaybetmiş durumdadır, bu fiilî durumun hukukıye inkilâbı,

12. — Devlet dairelerinin hiç değilse bir kısmında motorlu nakil vasıtası fazladır. Bilhassa yük vasıtaları Devleti emanet usulüne teşvik etmekte, bu hal, bir traftan özel sektörün iş sahasını daraltırken diğer taraftan vasıtanın muayyen zaman çalışmasına mukabil daimî masrafının bütün yıla yayılması, daha itinasız kullanılma ve saire gibi sebeplerle ömrünün az olması dolayısiyle Devlete külfet tarafı daha ağır basmakta olduğundan vasıta tasarrufu cihetine gidilmesi,

Hususlarında ne düşünülmektedir?

BAŞKAN — Sayın Başbakan Yardımcısı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI HASAN DİNÇER (Afyon Karahisar) — Muhterem arkadaşlarım, Tokat Milletvekili Sayın Ali Dizman'ın, tevcih ettiği sözlü sorulara cevaplarımızı arz ediyorum.

İdari teşkilâttaki ağır işleyişin, sorumluluk ve yetki münasebetleri arasındaki âhenksiz durumun daimî bir şikâyet konusu olduğunu takdir eden Hükümet bu sahada, siyasi icapların, içtimai ve iktisadi zaruretlerin lüzumlu kıldığı ciddî bir ıslah hareketini icra görevleri içinde başta gelen bir ödev saymaktadır. Bu gayeyi gerçekleştirmek için merkezî hükümet teşkilâtının görevlerini ve sorumluluklarını tetkik etmek ve tavsiyelerde bulunmak üzere, Devlet Plânlama Teşkilâtı, Devlet Personel Dairesi, Âmme İdaresi Enstitüsü, Siyasal Bilgiler Fakültesi, İdari İlimler Enstitüsü, Orta - Doğu Teknik Üniversitesi İdari İlimler Fakültesi ve ilgili daire temsilcilerinin ve yetkili uzmanların iştirakiyle bir heyet kurulmuştur. 5 aydan beri çalışmakta olan bu komisyonun tetkik ve teklifleri önümüzdeki Aralık ayı içinde Hükümette müzakere ve karar konusu olacaktır.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin reorganizasyonu ile ilgili kanun tasarısı Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

Bu faaliyete muvazi olarak; Devlet Personel Dairesi, âmme sektöründe, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde ve mahallî idarelerdeki personelin hukuki, malî ve sosyal statülerini ilgilendiren ilk tetkiklerini bitirmiş ve Hükümete bir ön rapor halinde sunmuş bulunmaktadır. Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtiyle Milletlerarası İş Birliği Teşkilâtı uzmanlarının da katıldığı tamamlayıcı çalışmaların neticesi de önümüzdeki aylar içinde Hükümetçe müzakere ve karar konusu olacak ve yeni personel rejiminin esasları tesbit edilerek plânlı bir uygulamaya geçilecektir.

Bu kısa açıklamadan sonra, Sayın Ali Dizman'ın, diğer sorularına sırasiyle cevaplarımızı arz edeyim.

1. Emekli mevzuunun, yalnız ilgili memurun tevdiatına bağlı bir sisteme tahvil edilmesi, kanaatimizce faydalı ve verimli bir usul değildir. Alelâde bir sigorta sistemi demek olan bu teklif gerçekleşecek olsa, memurlar, bugünkü emeklilik garantisinden de mahrum edilmiş olacaklardır. Kaldı ki bugün, emeklilik maaşı en az geçim haddinin altına düşmüş, emeklilik ikramiyeleri de enflâsyonun tesirleriyle, kanunun kabulü tarihindeki amacını sağlamaktan uzak kalmıştır. Filhakika yüksek dereceli bir emekli memur bugün aldığı ikramiye ile uzun ve zahmetli bir hizmet yılının sonunda küçük ve mütevazi bir meskene bile güçlükle sahibolabilmektedir. Diğer taraftan ilgili memurun tevdiatına ilâveten Devletçe ödenen bir emeklilik keseneğinden mahrum edilmiş bir özel sigorta sistemiyle Devlet dairelerinin boşaltılacağı fikri de bize mülâyim gelmemektedir.

2. Memurların çokluğu meselesi üzerinde biraz durmak gerektir. Malûmdur ki umumi muvazeneye dâhil dairelerle katma bütçeli dairelerdeki memuriyetler, teşkilât kanunları ve bütçe kanunlariyle ihdas edilmektedirler. Bu kadrolar Büyük Millet Meclisinin yetkili komisyonlarında ve umumi mahiyette âmme hizmetlerinin görülmesi gerekçesine ve zaruretine dayanılarak kabul olunmaktadır. Âmme sektöründeki memuriyet kadroları üzerinde Hükümet, Büyük Millet Meclisine sunmadan önce ciddî bir inceleme yapmaktadır. Bugün teşki-

lât kanunları tasarıları Hükümetçe müzakere ve kabul edilmeden önce, Devlet Personel Dairesince tetkik edilmekte, böylece merkezî bir murakabeyle kadro şişkinliği önlenmeye çalışılmaktadır. Aynı gaye ile, 1963 yılı bütçe hazırlıklarında, cari personel masraflarının artırılmaması hususunda Başbakanlıkça ilgili dairelere uyarmalarda bulunulmuştur. Bundan başka, Devlet İktisadi Teşebbüslerindeki kadro fazlalıklarını ve personel masraflarını indirmek hususunda, Hükümetin, ciddî tedbirler almak zaruretine inanmış bulunuyoruz.

Bu vesile ile, sayın soru sahibine cevap verirken Büyük Meclise ve umumi efkâra şu ciheti açık olarak duyurmak isteriz :

Hükümetimiz, Devlet dairelerinin , «tensikat» denilen tasfiye usuliyle boşaltılmasını, siyasi, sosyal ve ekonomik bakımdan mahzurlu bir yol saymaktadır. «Tensikat» fikri evvelce de denenmiş, fakat yerine birçok zararlar ve ıstıraplar doğurmuş, daha ziyade dikta rejimlerine mahsus bir sistemdir. Biz, bu konuda ciddî ve objektif incelemelerden sonra, âmme hizmetlerini aksatmadan mümkün kadro kaydırmaları yapmak, lüzumsuz olduğu tesbit edilen kadroları doldurmamak ve bu kadroları kaldırmak, emekliliğe teşvik yollariyle bilhassa bürolardaki kadroları azaltmak, bürolardaki memurları meslekî kurslarda veya okullarda hizmet içinde öğretime tabi tutarak ihtiyacı aşikâr olan meslek gruplarında çalıştırma çarelerini arama usullerini tecrübe etmek düşüncesindeyiz. «Meslek» özelliği arz eden memuriyetlerde ise durum tamamen ayrıdır. Bu sektörlerde kadro şişkinliği şöyle dursun, ciddî boşluklar ve tükenmez ihtiyaçlarla karşı karşıya bulunuyoruz.

3. Büro hizmetlerinde, boş kadrolara katî zaruret olmadıkça tâyin yapılmaması geçen yıl denenmiş ve tasarruf bakımından iyi neticeler alınmıştır. Yeni personel rejimimizin esaslarını tesbit çalışmaları için bu konuyu tekrar tetkik ve karara bağlamayı düşünüyoruz.

4. Özel teşebbüse geçmek istiyen memurlara, maaş ve ücretinin muayyen bir kısmını ödemeye devam etmek ve böylece özel teşebbüsün personel masraflarını azaltmak hususunda sayın soru sahibiyle aynı fikirde değiliz. Böyle bir teklifi tetkik konusu dahi yapamıyacağımızı üzülerek arz ederiz.

5. «Bütün bayan memurların hizmetinden (bilâhara hizmetlerine ihtiyaç duyuluncaya kadar) şimdilik stajdan geçirilerek sadece Millî Eğitimde istifade edilmesi» fikri, Anayasamızla **asla bağdaşamıyacak bir düşüncedir, kanısındayız.** Filhakika, Anayasamız 12 nci maddesinde :

(Herkes, din, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir) prensibini koymakta ve 58 nci maddesiyle de, «Her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, ödevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmiyeceğini» açıkça belirtmektedir. Bu sebeple, kadın vatandaşları, ehliyetle yapabilecekleri kamu hizmetlerinden, sadece cinsiyetlerini öne sürerek mahrum bırakmak fikri üzerinde daha fazla söz söylemeyi zait addediyoruz.

6. Devlet dairelerinde kırtasiyeciliği önlemek için devamlı bir gayret vardır. Hükümet, bütün bu çalışmaları dikkatle takibetmektedir.

7. «Umum müdür, umum müdür muavini, şube müdürü, şube müdür muavini sisteminden vezgeçilmesi» ifadesiyle neyin kastedilmek istendiği sarih olarak anlaşılamamıştır. Şayet idari kademelerin fazlalığı, ve ahenksizliği bahis mevzuu ise, bu kademeler, yeni personel rejimi içinde bütün Bakanlıklarda ve Devlet dairelerinde standart hale getirilecek ve yeniden düzenlenecektir. Üst kadrolar tıkanıklığı sebebiyle teşkilât kanunlarında devamlı değişikliklere sebebiyet veren bu mertebeler fazlalığı bugünkü barem rejiminin tabiî bir neticesidir. Bu durum düzelecektir.

8. «Devlet hizmetlerini, bugünkü mevcudun yarısından daha az bir personel ile idare fikri», üzerinde yukarda kâfi cevap arz edilmiştir. Sayın soru sahibinin hangi tetkiklere dayanarak böyle bir kesin neticeye vardığı anlaşılamamıştır.

9. Yevmiyeli emekli memur istihdamının normal bir usul olmadığı düşüncesi üzerinde sayın soru sahibiyle mutabıkız. Ancak genç yaşta emekliye sevk etme imkânının mevcut olduğu bir personel rejimi içinde henüz hizmet çağında bulunan vatandaşları geçici ve yevmiyeli olarak Devlet **daire ve müesseselerinde çalışmaktan menetmeyi** bugün için doğru bulmuyoruz. Bu meyanda, **özel bir bilgi ve ihtisas istiyen bâzı hizmetlerden** geçici olarak faydalanma zarureti de ayrıca hesaba katılmalıdır.

10. Mesai saatleri, tatiller ve izinler konuları üzerinde Devlet Personel Dairesince çalışmalar

yapılmaktadır. Günde 6,5 haftada 36,5 saat normal çalışma suresinin biraz daha arttırılması düşünülmektedir. Hafta tatilinin memurlara daha müsait bir dinlenme imkânını sağlaması konusu üzerinde de incelemeler yapılmaktadır.

Öğretmenlerin ders saatleri, öğretmen sayısı okul durumu ve diğer faktörler gözönüne alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca tesbit, takip ve murakabe edilmektedir.

11. Dinî bayramlardaki arife günlerinin tatil günü olarak kabul edilmesi bir kanun mevzuudur. Sayın soru sahibi arkadaşımız bu konuda ciddî ve müstacel bir zaruret görüyorlarsa kanun teklif etme imkânlarına hiç şüphe yokki, sahiptirler.

12. Malûm olduğu üzere Devlet Dairelerinin gerek motorlu nakil vasıtaları mubayaası, gerekse bunların tamir, bakım gibi hususatı ile bu konularla ilgili masraflar bütçe kanunları ile taayyûn etmektedir. Bu itibarla ve tahsisen bütçe kanunlarının müzakeresi sırasında her devlet dairesinin alabileceği vasıta adedi ile yapabileceği masraflar Yüksek Heyetinizce inceden inceye tetkik edilmekte ve bittabi ancak ihtiyaca yeter miktar ve masraf kabul olunmaktadır.

Diğer taraftan taşıtların gerek ihtiyaç nisbetinde olması ve gerekse icaba uygun şekilde kullanılabilmesi hususları da ayrıca 237 sayılı ve 5.1.1961 tarihli Kanunla nizama bağlanmıştır. Filhakika bu kanunla, Devlet Dairelerinin ve diğer âmme müesseseleriyle bunların nezaret ve murakabeleri altında bulunan teşkilâtın, hangi hizmet sırasında, hangi maksatlarla taşıt kullanılabileceği açıkça tâyin edilmiş ve bu yolda israfa ve sübjektif masraflara gidilmemesi temin edilmiş ve hattâ bu maksat ve gayeye aykırı hareketler ağır müeyyedelere tabi tutulmuştur. Bu meyanda mezkûr kanun tatbikatından olarak, bünyelerinde mevzuat dışı ve hizmet konusu kalmıyan taşıtlar tasfiyeye tabi tutulduğu gibi, akaryakıt ile yağ ve sairenin ikmali ve keza onarma işleriyle, işletme usulleri bir nizama bağlanmıştır.

Taşıtların ekonomik olup olmadığı hususuna gelince; 237 sayılı Taşıt Kanununda bu konu da ehemmiyetle ele alınmış, ezcümle prensip olarak âmme hizmetlerinin taahhüt yolu ile ifası kabul edilmiş olup, ancak taahüt yolu ile ifası mümkün ve caiz olmayan veya daha pahalıya mal olacağı anlaşılan hizmetler için vasıta kullanılmasına cevaz verilmiştir.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, açık oylamada oyunu kullanmıyan arkadaş var mı? Olmadığına göre oy kutularını kaldırıyoruz.

Oylama muamelesi bitmiştir.

Sayın Dizman.

ALİ DİZMAN (Tokat) — Muhterem arkadaşlarım, sual takririmden sarahatle anlaşılmakla beraber bir hususu tekrarla söze başlamakta fayda görmekteyim :

Sayın Başbakan yardımcısının belirttiği veçhile, hiçbir şekilde bu mevzuda zecri bir tasfiyeyi düşünmemekteyim, daha geniş maksatlarla yapılan tasfiyelerin yakın tarihteki misalini gördükten sonra zaten yeni bir tasfiyeyi hal çaresi olarak düşünmek mümkün de değildir. Ancak zaman içersinde, menfi tesirler husule getirmek imkânları yaratılmadan, âmme hizmetlerinin iktisadî bir anlayışla ifasını mümkün kılacak personel adedinde mühim bir indirimin tahakkukunun alınacak endirekt tedbirlerle teminini düşünmekte ve bunun mümkün olabileceği kanaatını taşımaktayım.

Bütün devirler boyunca, işe adam değil, adama iş formülü ile ifade edilen tutum yüzünden personel sayısında başdöndürücü bir artış husule gelmiş ve bunun icabettirdiği cari giderler normal kaynaklarımızı kurutacak bir seviyeye ulaşmıştır, bunun neticesi ne müsmir bir yatırım faaliyetini tahakkuk ettirebilmek ve ne de bizzat amme hizmetinde çalışanları konjonktüre göre ayarlıyan bir ücret seviyesine yükseltebilmek imkânına kavuşabilmişizdir.

Diğer taraftan baremin en alt derecesindeki bir müstahdemden en üst dereceyi işgal eden bir âmire kadar her derecedeki amme hizmeti görenlere, zamana uygun bir yaşama seviyesi temin edilememek yüzünden, küçük gurup ve hatta tek tek fertleri biraz olsun himaye maksadiyle icadedilen muhtelif formüllerle âdil bir ücret politikasından uzaklaşılmış ve bunun vicdanlarda husule getirdiği reaksiyonlar içtimaî bünyemizi kemiren, şifa bulmaz bir hastalık haline gelmiştir.

Kaldı ki, kaynakların geniş mikyasta cari giderlere tahsisi, özlenen kalkınmayı, ya çok geç ve güç gerçekleştirecek veya belki de mümkünde olmayacaktır. Bu hal ise milyonlarca vatandaşın sefaletinin devamına ve bunun neticesi âmme hizmeti görenlerin de geçim derdi içinde bulunmasına rağmen ne acıdır, memur olan ve ol-

mıyan zümrelerin sanki sefaletinin karşısında imiş gibi bir haleti ruhiye içindeki tutumlarının devamına sebep olacaktır.

Bugün bütçede gördüğümüz yatırım ve cari gider rakkamları, hakikaten ifadesi olmaktan uzaktır. Yatırım masraflarından türlü adlarla para alanların sayısı hayli kabarıktır. Yıllardır amele olarak görünüp, büro hizmetinde çalışma şekilleri dahi vardır.

Her yıl, bol miktarda hizmet binası inşa edilmesine rağmen, halen iki masa sığabilecek odalarda, 4 masa sıkıştırılmakta ve hiç bir binaya o müessesenin bütün kısımları sığamamaktadır. Böylece, her personelin bütçeye külfeti yalnız maaşı değil, oturacağı sandalye, masa ve binasından sarfedileceği kâğıda kadar inikâs etmektedir. Biraz da mübalâğalı arz edeyim ki hiçbir mevzuun tek şahıs ve kalemde halli görülmemekte, her iş, masadan masaya dolaşmak suretiyle aslında basit meseleler dahi sanki pek mühimmiş gibi bir türlü müsbet veya menfi hal olmak şansına erişememektedir. Bu hal ise, bir taraftan personel ihtiyacı yaratırken, diğer taraftan işlerin sürüncemede kalmasını intaç ettirip, vatandaşı iz'aç etmekte, Devlet kapısına düşmek ifadesiyle anlatılan durum meydana gelmektedir. Devlet kapısında iş takip eden vatandaşların belki yarısı 5 - 6 saatlık yolu yayan kat'etmekte ve işin bir iki saat gecikmesi vatandaşa bir güne malolabilmekte, hele bir iki gün gecikmesi ise tahminlerin fevkında külfet ve zahmete müncer olmaktadır. Bu hallerin çaresi ise şimdiye kadar personel sayısının artırılmasında aranmış ve bu yoldaki alınan her tedbir ise, işlerin biraz daha uzaması neticesini doğurmuş, böylece fâsit bir daire içerisine girilmiştir. Artık bu fâsit daireden kurtulmak bir zaruret halini almıştır.

Sayın Başbakan Yardımcısının lûtfettiği cevapta salâhiyet - mesuliyet ahenksizliğini giderecek ve sürat temin edecek tedbirleri almak için bir heyetin teşekkül ettiğini, beş aydan beri çalışmakta olduğunu, bu mevzuda 4 - 5 ay daha zamana ihtiyaçolduğunun ileri sürülmüş ve iki ayda tamamlanacağını belirtmişti. 5 ay devam ettiği halde hâlâ bir neticeye varılamamış olması da gösteriyor ki, bu mevzuu çok ağır gitmektedir. Ve bu işin umuma şümulünün iyi benimsenmediğini de göstermektedir. Zira, emeklilerin eline geçen miktarın onları tatmin etmediği ve bu miktarın daha da düşeceği belirtiliyor. Eğer nisbetlerle bu iş hallolacaksa, bu nisbetleri artırmak mümkün olur, mümkündür bu. Eğer, Hükümet, emeklilere daha fazla maaş bağlamak istiyorsa, ki iktidarı dâhilindedir, bunu istemelidir. O takdirde emekli aidatını karşılıyacak miktarda ücretine veya maaşına zam yapar ve fakat buna mukabil memur kendi maaşından, Devlet hissesi olmaksızın, aidat öder. Böylece meselâ bir avukat, serbest bir doktor kendi gelirinden kanunda gösterilen miktarı ödemek suretiyle kendisini emekliliğe tâbi kılabilmelidir. Bilmiyorum, bunda müşkülât nerededir? Bizim kastımız, 15 - 20 sene Devlet hizmetinde çalışmış bir insanın, ticari hayatta mühim bir iş zuhur ettiği halde memuriyetteki hizmeti heba olmaması için atılamadığı serbest hayata kavuşmasını temindir. Bu yoldan gidilirse Devlet dairelerini, zecri olmaksızın boşaltmak mümkün olabilir. Talebimiz bu idi.

Memur kadrosu konusuna gelince: Bunu, Hükümetçe hazırlanan bütçe tasarıları komisyon ve Meclisce inceden inceye tetkik edilir, âmme hizmetlerinin genişlemesi sebebiyle kadroların yükseltilmesi mümkün olabilir, diye beyan etmektedirler. Bugüne kadar her kadro aynı esbabı mucibe ile alınmıştır. Fakat Plânlama Dairesinin, Devlet Personel Dairesinin müştereken hazırladıkları ve bizlere de dağıtılan bir ön rapora göre, 1939 da hizmetli adedi 60 bin iken, bugün 500 binin üstündedir. Bu rakama ordu mensupları dâhil değildir. 1939 dan 1961 yılına kadar, ne nüfusta 8 misli bir tezayüt olmuş ve ne de millî gelir 8 misli artmıştır.

Nüfus artışına uygun olmıyan bir memur artışının ise, âmme hizmetleri ile telif edilemiyeceğini burada belirtmek isterim. Hattâ, o kadar garibime gitti ki, bir grafik çizilmiş, fakat bu grafik, şimdiye kadar alıştığımız bir grafik değil; sanki bir acemi çocuğun elinden çıkmış bir kavak ağacına benziyor. Ve memur sayısı, her sene büyük bir nisbette artmıştır. Bu artışı, âmme hizmetlerinin genişlemesiyle izaha imkân yoktur.

Özel teşebbüse geçmek istiyen memurların maaşlarının bir miktarını bir müddet vermeyi uygun bulmadık diyorlar. Ben bu sorularımı

sıralarken illâ bunlar olsun diye bir iddia taşımamaktayım. Teklifim, sadece, bir tasfiye yoluna gitmeden bu dâvanın hallidir. Bunu niçin uygun bulmadıklarını anlıyamadım. Bir dairede fazla memurumuz varsa, bunlara yıllar yılı maaş ödemektense, eğer o memur hususi teşekküle gitmek istiyorsa, maaşının yarısını birkaç sene ödemek her halde Hazine ve özel teşebbüs için daha kârlı bir iş olur. Hükümetin izahatından, personel giderinin ve bunun inikâsı olarak bütün âmme giderinin fazla bir rakama baliğ olduğu kanaatini benimle beraber taşımadıkları kanaatindeyim. Zira, eğer aynı kanaati taşımış olsalardı, bugün, bayan memurlardan, tamamını değilse bile, bir kısmını, en çok hizmetleri geçebilecek olan Millî Eğitim emrine kaydırabilirlerdi. Bu kaydırmada Anayasaya aykırı bir cihet görmüyorum.

Bugünkü memur sayısının yarısı ile hizmetin görülebileceği kanaatine nasıl vardığımı soruyorlar. Elbette katî bir rakam verilemez. Katî olarak ifade edilecek bir rakam değil. Fakat Türkiye'de yaşayan her şahıs, personelin bol miktarda bulunduğunu, işlerin de sürüncemede kaldığını, buna karşılık kalkınmamızın kaynağı olan bütçenin büyük bir kısmının ağır cari giderlere ayrıldığını, ilerlememize mâni olduğunu, bizzat âmme hizmetlerinin ücret tutarlarının fazla olduğunu bilir. Ama, bunun onda dokuzu verilebilir, orasını ancak Hükümet bilir.

BAŞKAN — Sayın Dizman, bir dakikanız kaldı, lûtfen toparlayınız efendim.

ALİ DİZMAN (Devamla) — Motorlu vasıtalar kısmına da temas edeyim. Bu hususta söylenenler, bendenizin aldığım bilgi yanlış değilse; Türkiye'de sarf olunan akaryakıtın % 75 inin ordu dâhil Devlet tarafından istihlâk edildiğidir. Ben böyle duydum. Eğer, bu duyduğum rakam, nisbet doğru ise, memleket hizmetinde olduğunu bildiğimiz motorlu vasıtalar, Devlet dairelerinin borcunu muciboluyorsa bunların böyle kullanılması doğru olmasa gerektir.

Hürmetlerimi arz ederim.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

Sayın arkadaşlarım, 1962 Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanunun açık oylama neticesini bildiriyorum.

İştirak : (253); kabul (244); ret 2, çekiser 7 dir. Kanun 244 oyla Meclisimizce kabul edilmiştir.

Gümrük ve Tekel Komisyonu ve Millî Eğitim Komisyonunda, istifa suretiyle boşalan yerlere yapılan üye seçimine ait Tasnif Heyeti raporunu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gümrük ve Tekel Komisyonunda açık bulunan üyelik için yapılan seçime (187) üye katılmış ve neticede aşağıda isimleri yazılı üyeler hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Konya	Hakkâri
İhsan Kabadayı	Ahmet Zeydan

Üye
Kayseri
Mehmet Yüceler

Hamit Kiper	186
Boş Pusla	1

Yüksek Başkanlığa

Millî Eğitim Komisyonunda açık bulunan üyelik için yapılan seçime (180) üye katılmış ve neticede aşağıda isimleri yazılı üyeler hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye
Konya	Hakkâri
İhsan Kabadayı	Ahmet Zeydan

Üye
Kayseri
Mehmet Yüceler

Mehmet Altınsoy	179
Boş Pusla	1

BAŞKAN — Gerekli çoğunluk sağlanamadığından, gelecek Birleşime bırakılmıştır.

9. — Afyon Karahisar Milletvekili Veli Başaran'ın, Afyon Karahisar'ın Sandıklı ilçesi Polis Karakolunda bir vatandaşa işkence edenler hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/412)

BAŞKAN — Sayın Başaran? Buradalar. Sayın İçişleri Bakanı? Yoklar. Sözlü soru gelecek Birleşime bırakılmıştır.

10. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, bu yıl ihtiyaca yeteri kadar zirai gübre temin edilip edilmediğine dair soru önergesi ve Tarım Bakanı Mehmet İzmen'in sözlü cevabı (6/414)

BAŞKAN — Sayın Üstün? Buradalar. Sayın Tarım Bakanı? Buradalar. Sözlü soruyu okutuyorum efendim.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Tarım Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ve rica ederim.

24 . 9 . 1962
Ankara Milletvekili
Ahmet Üstün

1. Zirai istihsalimizde dekar başına verimi artırma tedbirlerinden biri ve derhal tatbik edilebilecek olanı gübre olduğuna göre Vekâlet bu yıl ihtiyaca yeteri kadar gübre temin etmiş midir?

Gübrenin çiftçiye intikali için ne gibi kolaylıklar sağlanmıştır.

BAŞKAN — Sayın Bakan.

TARIM BAKANI MEHMET İZMEN (C. Senatosu Giresun Üyesi) — Pek muhterem arkadaşlar; Ankara Milletvekili sayın Ahmet Üstün'ün tevcih buyurdukları suallerine cevaplarımı arz ediyorum:

Zirai ürünlerimizin artırılması mevzuunda başlıca unsurlardan birisi olan gübrenin ehemmiyeti göz önünde tutularak Hükümetimiz, programında da işaret ettiği üzere gübrenin, bilhassa suni ve kimyevi gübrenin hususi bir rejime tâbi tutulmasını mütalâa etmiş ve bu hususta bir rejim tesis ederek 18 Eylül 1962 tarihinde 6/951 sayılı Kararname ile bu rejimi neşir ve ilân etmiştir.

Bu rejime göre, Türkiye'de imâl edilen yani memleketimizde endüstrisi kurulmuş bulunan ihtiyaca yetecek kadar - azotlu gübre ile fosforlu gübrenin Zirai Donatım Kurumu tarafından mubayaa edilmesi ve satışının da yine Zirai Donatım Kurumu tarafından ve dilerse hususi teşebbüs tarafından yapılması ve tevzi edilmesi esasen kararnameye müstenittir. Yine bu kararname, memleketimizde imâl edilmiyen potaslı gübre ile kompoze gübre adı verilen iki çeşit gübre vardır ki, şimdiye kadar memleketimizdeki istihlâki 15 er tondan otuz bir tondur, bunların ithalini de serbest bırakmıştır.

Biraz evvel isim ve nevilerini arz ettiğim azotlu ve fosforlu gübrelerin memleket ihtiyacına tekabül eden miktarlarının Zirai Donatım Kurumu tarafından ithal edilmesi hususu nizamlanmış bulunmaktadır. Memlekette imâl edilen miktarın memleket ihtiyacını karşılıyamadığı zaman dışardan ithal edilmesi için ithal izni Zirai Donatım Kurumuna verilmiştir. Türkiye'de imal edilmiyen ki nevi gübre memlekete ithalâtçılar tarafından ithal edilecektir. Dâhilde imal edilen gübre Zirai Donatım Kurumu teşkilâtı tarafından tevzi edilebilecek, serbest teşebbüs erbabı da dilerse Ziraat Bakanlığından veya fabrikalardan alacağı gübrelerin tevziini serbestçe yapacaktır. Bu, gübrenin tedarik ve tevzi kısmına ait tertiptir.

Ayrıca, vatandaşlarımızın gübre ihtiyacı, bu mevzu için Ziraat Bankası nezdinde bulunan, yine biraz evvel arz ettiğim kararname ile tesis edilen rejim icabı, 150 milyon liralık bir kredi fonuyla karşılanacaktır. Bu kredi fonu tatbikatta şöyle işliyecektir : Gübre ihtiyacı olan vatandaş Ziraat Bankası teşkilâtı yetkililerinden ihtiyacını tevsik edecektir. Ondan sonra o ihtiyaç belgesiyle Ziraat Bankasına müracaat edecek. Ziraat Bankası o kadar gübrenin karşılığı olarak kendisini borçlandıracak vesikayı kendisine verecek. O vesika ile Zirai Donatım Kurumuna müracaat edecek. Zirai Donatım Kurumu, ne kadar gübre ihtiyacı varsa kendisine verecek. Yani sistemi yakından tetkik ettiğimiz zaman bir nevi aynî kredi şeklinde verilmektedir ki, gayesi memleketimizde doğrudan doğruya gübre olarak istimalini ve binnetice Türkiye'de istihlâk edilen gübre ihtiyacını temindir.

Bu kredinin kullanılması sırasında geçen sene ortaya çıkmış bâzı mahzurların önlenmesine çalışılmıştır. Ziraat Bankası tarafından istimal edebilmek için verilen kredilerin tüccara yükliyeceği kefalet ve ipotek gibi bâzı ağır yükleri bertaraf etmek üzere müstahsılı birbirine kefil etmek suretiyle bu kredinin istimali de sağlanmıştır. Bu suretle arz ettiğim rejim gereğince çiftçimizin ve dolayısiyle zirai istihsalimizin muhtacolduğu gübrenin teminine çalışılmıştır.

Bu sene için yani 1962 sonbahariyle 1963 sonbaharı arasındaki bir yıllık zirai devre zarfında 520 bin tonluk bir gübrenin sarf ve istihlâki Tarım Bakanlığınca bir program olarak tertiplen-

miştir. Bu programı, şimdiye kadar en fazla 250 bin ton gübre istihlâk edilmiş olduğu göz önünde tutulursa, 1962 - 1963 zirai devresi için büyük bir gayret ve merhale olarak mütalâa etmek mümkündür. Biz bu programın tahakkuk edeceğini umuyoruz. Çünkü bu programın tahakkuku için, vatandaşı bu gübre mevzuunda öğretmek ve yetiştirmek maksadiyle birçok yerlerde F. A. O. Teşkilâtının yani Beynelmilel Zirai Yardım Teşkilâtının yardımiyle gösteriler, demonstrasyonlar yapılmış ve birisi gübreli, diğeri gübresiz iki tarladan alınan mahsul yanyana getirilerek gösterilmiş; ekiliş sahaları aynı olduğu halde birinin mahsulünün diğerinden niçin fazla olduğu anlatılmış, gübrenin faydası bizzat tatbiki olarak kendilerine gösterilmiştir. Bu şekildeki çalışmalardan sonra gübreye karşı büyük alâka başlamış ve gübre talebinde bulunanların sayısının artmış olduğu görülmüştür.

Biraz evvel arz ettiğim şekilde 1962 - 1963 sonbaharları arasında memleketimizdeki gübre istihlâkinin miktarını artırmaya ve yaptığımız programı tahakkuk ettirmeye çalışacağız.

Arkadaşımın sorduğu sualdeki hususlar, programımızda mevcuttur. Bu program gereğince, sonbahar ihtiyacımızı karşılamak üzere Zirai Donatım Kurumu, elindeki 1963 e müdevver stokları ve tedarik edilen miktarlarla müstahsılımızın gübre talebine ve istihsaline amade tutulmaktadır. Biz de büyük bir gayretle ve ticari zihniyetle müstahsıla gübre tedariki için teşvik edici tedbirlere baş vurarak gübre satış yerlerindeki gübre miktarlarını takip etmekteyiz.

Geçen hafta içinde Türkiye'nin muhtelif yerlerinde bulunan Zirai Donatım Bölge Müdürlerini toplantıya çağırdım. Kendilerine programımızı izah ettim. Bu seneki programın tahakkuku için Zirai Donatıma verilen vazifenin kemaliyle yerine getirilmesi için ricada bulundum. Bir hafta evveline gelinceye kadar Türkiye'nin muhtelif yerlerinde elimizde 9 bin ton muhtelif çeşit gübre bulunduğu tesbit edilmiştir. Halen bu kadar miktarla müstahsılımızın sonbahar ihtiyacı için hazır bulunuyoruz. Bununla şunu arz etmek istiyorum ki, programımızın ilk safhası olan 1962 sonbahar safhası bu suretle tahakkuk yolundadır. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Ahmet Üstün.

AHMET ÜSTÜN (Ankara) — Sayın Bakanın verdikleri izahata teşekkür ederim. Hükümet programında tarım politikası, dekar başına verimin artırılmasını hedef tutmuştur. Dekar başına verimin artırılması toprağın beslenmesi ile mümkündür. Toprağı besleyici maddeler su ve gübredir. Su meselesi, büyük yatırımlar yapılmasını gerektiren ve uzun zaman çalışılması icabeden bir iştir. Esasen sorum pratik olarak derhal tatbiki mümkün olan gübrenin 1962 Ekim yılı ihtiyacı için ne miktarda imal edildiğini, imal edilen miktar kâfi gelmediği takdirde ihtiyaç için ithal edilip edilmediğini ve çiftçiye intikâlinde ne gibi kolaylıkların sağlandığını öğrenmek için sorulmuştu. Sorumun görüşülmesi, kanun tasarı ve tekliflerinin, öncelik ve ivedilik kararlariyle görüşülmesi sebebiyle geçikmiş olduğundan buradaki görüşmeden bu ekim yılı için faidesi azalmıştır. Ancak önümüzdeki seneler için bu seneki tatbikattan edindiğimiz tecrübeyle gerekli tedbirlerin alınmasının lüzumuna inanmaktayım. Kendi gübre imâlimiz kâfi gelmemektedir. Ve toz halinde olduğu için ekimi, saçımı mümkün değildir. Bu sebeple vatandaş pek alâka göstermemektedir. Ekimde kolaylıkla kullanılabilmesi için granüle halinde getirmek veya kâfi miktarda ithal ederek granüle gübrenin çiftçiye kolaylıkla intikalini temin etmek lâzımdır. Bu yıl ilk tatbikattır. Birçok aksaklıklarımız bu sebepten olmuştur olabilir. Bunları da mazur görüyorum. Meselâ mevcut gübreler vatandaşa çeşitli şekilde muameleye tabi tutularak intikal ettirilmiştir. Birçok yerlerde memurlar yüzde 50 peşin almak mecburiyetini ileri sürmüşlerdir. Bir kısım bölgelerde yüzde yüz peşin alma mecburiyetini ileri sürmüşlerdir. Bâzı yerler yüzde 20, yani Zirai Donatım Kurumunun prensibolarak kabul ettiği, yüzde 20 yi peşin almak suretiyle vatandaşa gübre satmışlardır. Bunun için de bir adaletsizlik ortaya çıkmıştır. Çiftçiler, «Niçin filân ilçede yüzde 20 peşin almak suretiyle gübre çiftçiye veriliyor da, diğer yerde yüzde 50 veya yüzde yüz peşin almak şartı ileri sürülüyor?» diye şikâyetçi olmuşlardır.

Muhterem arkadaşlarım Zirai Donatım Kurumunun kabul etmiş olduğu muamele yüzde 20 peşin almak suretiyle bakıyesi için tüccardan kefil veya bankadan teminat mektubu vermeyi şart koşmaktadır. Bu muameleyi birçok çiftçi temin edememekte ve sızlanmaktadır.

İthal edilen gübre zaten ihtiyaca kâfi değildir. Meselâ Haymana ilçesi 5 bin ton ihtiyaç göstermiş 1 800 ton gönderilmiştir. Polatlı ilçesi 6 bin ton ihtiyaç göstermiş, 2 bin ton gönderilmiştir. İhtiyaca cevap vermediği için de orada birçok şikâyete sebebolacak hareketler yapılmıştır. Meselâ bir günde bir liste tanzim edilmişti. O gün ilçede hangi çiftçiler varsa sıraya girmişlerdir. Malûmatı olmıyan diğer çiftçiler alamamışlardır. Zirai Donatım Kurumu kendi imalâtı olan gübrenin mevcudiyetini maalesef vatandaşlara zamanında duyuramamıştır.

Küçük çiftçi tohum temin edemezken peşin para ile gübre alma imkânını bulamamaktadır. Bu aksaklıkların, önümüzdeki ekim mevsiminden evvel, tedbirlerle önlenmesini ve teşkilâta bu yolda gerekli emrin verilmesini rica ederim.

Beni memnun eden bir cihet şudur : Sayın Bakandan öğreniyoruz ki, önümüzdeki sene için gübre alacak çiftçilerin, peşin para verme mecburiyeti olmadan, banka teminat mektubu veya tüccardan kefil gösterme gibi müşkülât çıkarılmadan, bu ihtiyacı temin edilecektir. Vatandaş Ziraat Bankasına gidecek, zirai teknisiyenler tarafından kendisinin çiftçi olduğu ve şu kadar dekar arazisi ve nadası bulunduğu tevsik edildikten sonra, peşin para alınmadan, Ziraat Bankası vasıtasiyle bu ihtiyaçları temin olunacaktır. Bu müjdeyi memnunlukla karşılamaktayım. Bu tedbirleri, Hükümet programında yer alan tarım politikasına, yani dekar başına verimi artırma gayesine tamamen uygun bulmaktayım, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Tarım Bakanı.

TARIM BAKANI MEHMET İZMEN (C. Senatosu Giresun Üyesi) — Efendim, tekrar huzurunuzu işgal ettiğim için özür dilerim. Arkadaşımın işaret buyurduğu hususlar belki varit olmuştur. Yeni bir tatbikatta bâzı hatalar olmuş olabilir. Yalnız, buyurdukları tedbirler ve biraz evvel arz ettiğim rejim, Eylül ayından itibaren meriyete girmiştir. Meriyete girdiği günden itibaren, her yenilikte olduğu gibi, öğrenmekle geçen bir zamandan sonra tatbikattaki bu mahzurlar telâfi edilmiş olacaktır. Fakat o tarihten itibaren buyurdukları rejim tatbika konulmuştur.

Toz gübre mevzuuna gelince : Bugün Türkiye'de gübre imal eden, yerli sermaye ile kurulan, iki gübre fabrikası mevcuttur. Bunlar şimdiye kadar 50 bin ton gübre istihsal etmişlerdir. Bu fabrikaların kapasiteleri 200 bin tondur. İstihsalleri sarf ve istihlâke yetişmediği için, kapasitelerini 200 bin tona çıkarmaları hususunda kendileriyle anlaşma yaptık. İlk merhalede 150 bin tona çıkaracaklarını vadettiler. Bunun dışında toz gübre imal edilmektedir. Bu gübrenin granüle gübreye nazaran serpilmesi ve dökülmesinde müşkülâta uğranıldığı için kendileri granüle gübre imal edecek tesis yapmaya davet edilmiştir. Bu tesisi de yapacaklardır. Bu tesisin ikmalinde de bu fabrikalar, granüle gübre olarak, aynen ithal malı gübrenin ihtiva ettiği cevheri temin edeceklerdir. Buyurdukları şekilde tatbikattaki aksaklıkları tesbit ettikten sonra bu iş iyi bir şekilde yürüyecektir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

11. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, muhtaç çiftçiye ne miktar tohumluk buğday yardımı yapılacağına ve bunun vaktinde verilmesi için ne gibi tedbirler alındığına dair soru önergesi ve Tarım Bakanı Mehmet İzmen'in sözlü cevabı (6/415)

BAŞKAN — Sayın Üstün buradalar. Sayın Tarım Bakanı da buradalar. Soruyu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun Sayın Tarım Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ve rica ederim.

24 . 9 . 1962

Ankara Milletvekili

Ahmet Üstün

1. Muhtaç çiftçiye yapılacak tohumluk hububat yardım miktarı nedir?

2. Bu yardımın ekim mevsimine göre vaktinde çiftçiye intikali için ne gibi tedbirler alınmıştır?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

TARIM BAKANI MEHMET İZMEN (C. Senatosu Giresun Üyesi) — Muhterem arkadaşlarım, sayın arkadaşımızın tohumluk mevzuunda tevcih buyurdukları suallerine cevaplarımı arz ediyorum.

Tohumluk ihtiyacı denince; tohumluk ihtiyacını iki grupta mütalâa etmek mümkündür : Birisi, çiftçilerimizin normal tohumluk ihtiyaç-

ları; diğeri ise yıllardan beri tatbik edilen ve bâzı âfetler yüzünden husule gelen tohumluk ihtiyacıdır. Umumiyetle tohumluk vasfının beş senede bir değişmesi icabetmektedir. Her sene 300 000 ton tohumluğa ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacın karşılanması, yani ziraat ürünlerimizin artırılmasında mühim faktörlerden biri olan iyi vasıflı tohum yetiştirilmesi programın bir icabıdır. Beş yıllık plânda yer alan tohumluk mevzuunun bu seviyede karşılanması hususunda Tarım Bakanlığına plânda verilmiş olan vazifelerin icabı yerine getirilecektir.

Tohumluk ihtiyacının karşılanıp karşılanmadığı mevzuunda arkadaşımız irat buyurdukları sualde, 5254 sayılı Kanunu nazarı itibara aldıklarını zannediyorum, bu mütalâaya göre cevaplarımı arz ediyorum.

5254 sayılı bir Kanun vardır. Bu kanunun 1 nci maddesine göre, kuraklık, sel ve yangın gibi sebeplerle mahsulünün yüzde kırkından fazlası hasara uğraması halinde tohumsuz kalan vatandaşlara tohum temin edilmektedir. Kazalarda bulunan ihtiyaç komisyonu marifetiyle, ekicinin müracaatı üzerine tesbit edilen miktarlar vilâyetlere bildirilmekte ve kazalara mütenazır olarak vilâyetlerdeki ihtiyaç komisyonları da o vilâyetin ihtiyacını tesbit etmekte ve Türkiye ölçüsünde Tarım Bakanlığına intikal etmektedir. Bu sene de aynı mekanizma işlemiş ve tesbitlerin neticesi Tarım Bakanlığına intikal ettirilmiştir. Tarım Bakanlığı, bu ihtiyacı, Devlet Üretme Çiftliklerinde yetiştirilen hububatın tohumluk vasfında olan kısmiyle karşılamaktadır. Bu yıl Devlet Üretme Çiftliklerinin hububat meyanında yetiştirdiği 49 154 ton buğday, 6 655 ton arpa tohumluk olarak dağıtılacak kapasitededir. Vilâyetlerden, biraz evvel arz ettiğim gibi, Bakanlığa intikal eden talepler bu miktarın üzerindedir. Vilâyetlerden gelen talepler, nadas v. s. gibi hususlar da nazara alınarak, Ziraat Bakanlığınca ehemmiyetle tetkik ve mütalâa edilmek suretiyle, elimizdeki imkânlar nisbetinde karşılanacaktır. Yani bu seneki talepler, buğday olarak 49 154 ton ve arpa olarak da 6 655 ton olarak karşılanmıştır. Bu tohumluk tevzii vilâyetlerin emrine, her vilâyetin istediği miktarda, verilmiştir. Vilâyetler de kazalara, talebi nisbetinde aynı miktarda intikal ettirmişlerdir. Kazalar da, müstahsıla, fert fert tesbit edilen ihtiyaçlara, biraz evvel arz ettiğim nisbetler dâhilinde, intikal ettirmişlerdir. Bu mevzudaki ihtiyaçlar, geçen seneye nazaran 10 - 12 gün evvel ifa edilmiştir. Bu suretle cevaplarımı arz etmiş bulunuyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Üstün.

AHMET ÜSTÜN (Ankara) — Muhterem arkadaşlarım; hakikaten benim maksadım, daha ziyade 5254 sayılı Kanuna göre temin edilecek tohumluk idi. Sayın Bakanın izah ettikleri veçhile, 5254 sayılı Kanundan faydalanabilmek için bâzı şartların tahakkuku gerekmektedir. Bu şartlar mevcudolsa bile, formalite tekemmül etmediği takdirde, bundan istifade edilememekte ve fakat aynı şartları haiz diğer bir vatandaş formaliteyi tekemmül ettirdiği için istifade etmektedir. Vilâyetlerden Bakanlığa intikal eden ihtiyaçların tamamı kadar tohumluk temin edilse bile, yine de şikâyetler bu sebepten dolayı önlenemez. Bakanlığın, memleket realitelerini göz önünde bulundurmak suretiyle, duruma göre daha fazla bir ihtiyatla hareket ederek, sonradan vukubulacak ihtiyaçları cevaplandırması lâzımdır. Meselâ, vatandaş, mahsulü tarlasındayken kaymakama müracaat edecek, kaymakam ziraat memurunu vazifelendirecek. Müracaat eden vatandaş vasıta temin edecek ve memurun masraflarını da verecek. Vazifeli memur tarlaya gidecek, hasar var mı, yok mu tesbit edecek, ona göre çiftçiye tohumluk tahsis edilecek. Fakat kuraklık gibi, neticesi ancak mahsul sonunda belli olacak hallerde vatandaş bu masrafa katlanamıyor ve 5254 sayılı Kanunun bu şartlarını tekemmül ettiremiyorlar. Ancak, harman sonu görüyorlar ki, görüş itibariyle ümidettikleri mahsulü alamıyorlar, ümidettikleri mahsulün çok altında mahsul elde ediyorlar. O zaman 5254 sayılı Kanundan istifade etmek istiyorlar. Kendilerinin dileği, zamanında tedbir almadın, diye reddediliyor. Bu suretle de çiftçi vatandaşlar meyus oluyor. Bunun acı tarafı, nadasını hazırlamış, çoluk çocuğuyla, alınteriyle çalışmıştır. Fakat ekim mevsiminde tohumunu temin edemediği için nadasını yaptığı halde, tarlasını daha zengin çiftçiye satmak mecburiyetinde kalmıştır. Çünkü, çok borcu vardır. Çiftçinin borcu namusudur, bunu ödemek mecburiyetindedir. Bunun için de hakikaten acıklı duruma düşmektedir.

Benim Hükümetten ve Bakandan istirhamım; bu sene için geçti ama hiç olmazsa önümüzdeki yıllar içinde, gübre hususunda aldıkları tedbir gibi, 5254 sayılı Kanunun bütün icaplarını yerine getirenlerle birlikte, icapları yerine getirmeyip de müracaat edenlerin ihtiyaçları da kazalardaki komisyonlar tarafından tetkik edilmek suretiyle, vâkı ihtiyaç talepleri hakikaten doğru ise, kendilerine yardım edecek şekilde tedbirler almaları ve ihtiyacı talebin üzerinde hazırlamaları gerekmektedir. Bunun teminini bilhassa rica etmekteyim.

BAŞKAN — Buyurun Tarım Bakanı.

TARIM BAKANI MEHMET İZMEN (C. Senatosu Giresun Üyesi) — Efendim, îtizar beyan ederek bir kelimeyle mâruzatımı ikmal etmek istiyorum.

Arkadaşımızın işaret buyurdukları tohumluk meselesi hakikaten mühimdir. Bendeniz de arz etmiştim. Tekrar tavzih etmek isterim. Bu mevzu Hükümet programında da yer almış bulunduğu cihetle Tarım Bakanlığı bu konuda vazifeye başlamıştır, lâyık olduğu ehemmiyeti de vermiştir. 5254 sayılı Kanuna göre de yapılacak tesbit işi bir hükme bağlanmıştır. Hasarların hasaddan evvel tesbiti önemlidir. Hasat yapıldıktan sonra bu hasarların tesbiti gayrimümkün olduğu için bu durum karşısında yapılacak bir muamele de yoktur. Kaldı ki, bu sene biraz evvel arz ettiğim gibi, istihsal edilen tohumluk miktarının, çiftçinin ihtiyacı olan kısmı alıkonulduktan sonra, geriye kalan kısım dirhemine varıncaya kadar tevzi edilmiş bulunmaktadır; bu bir.

İkincisi : Bu kanun ile tevzi edilecek olan tohumluk bedeli olarak tahsis edilen 50 milyon lira, bugünkü fiyat seviyesine göre, çiftçinin ihtiyacını karşılıyacak durumdan çok uzak bulunmaktadır. Bakanlık, bu kanuna göre gerek ihtiyacı tesbit hususunda, gerekse ihtiyaçları daha geniş bir ölçüde, miktar olaraktan ve bedel olaraktan, karşılamak hususlarında yeni yeni tedbirler almakta ve çalışmalar yapılmaktadır. Çalışmaların neticesini huzurunuza getirip takdim edeceğiz. Bu mevzuda daha ıslah edici yollar bulduğumuzu ilâveten arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Üstün.

AHMET ÜSTÜN (Ankara) — Efendim, hakikaten Hükümet bu sene ekim mevsimi zamanında tohumluğu tevzi etmiştir, teşekkür ederim. Geçmiş senelerde olduğu gibi, mevsim geçtikten sonra tohumluk çiftçiye intikal etmemiş, daha önceden alınan tedbirlerle mevcut tohumluk çiftçiye intikal etmiştir.

Ancak demin arz ettiğim bâzı sebeplerle bu tohumluk kâfi gelmemiş ve ihtiyacı karşılamamıştır. 50 milyon gibi küçük bir parayla, milyonlarca çiftçi ailesinin ihtiyacı karşılanmamıştır. Şimdi tedbir almakta olduklarını ve bu realiteleri göz önünde bulundurduklarını ifade ettiler. Teşekkür ederim.

Hakikaten böyle bir tedbir gerekmektedir. Hükümet cömert adımlar atmaktadır; esnafımızı, küçük tüccarımızı, işçimizi ve zürraımızı memnun edebilmek için yüz milyonlar ayırmıştır. Fakrü zaruret içinde bulunan milyonlarca insanın ihtiyacını nadastan evvel karşılamak hususunda tedbir almalarını bilhassa rica edeceğim.

Verdikleri izahatı bir müjde olarak kabul ve kendilerine teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

12. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul Belediyesi İmar Müdürlüğü tarafından, inşaat projelerinin mürcaat tarihinden itibaren 1 ay geçmedikçe tasdik edilemiyeceği hakkında bir karar alındığının doğru olup olmadığına dair İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/416)

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker, buradalar mı efendim («Burada» sesleri) Sayın İçişleri Bakanı?.. Yok. Sayın İmar ve İskân Bakanı? Yoklar. Sorunun cevaplandırılması gelecek Birleşime bırakılmıştır.

13. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul'un muhtelif yelerinde açıkta akan ve etrafa miktop saçan dere ve lâğımlar hakkında ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık, İçişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlarından sözlü sorusu (6/417)

BAŞKAN — Sayın Reşit Ülker, buradalar. Sayın Bayındırlık Bakanı? Yoklar.. Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı? Buradalar.

Sayın Ülker, Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanının vereceği cevapları kâfi görüyor musunuz?

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Kâfi görmüyorum, efendim.

BAŞKAN — Soru gelecek Birleşime bırakılmıştır.

14. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, basında raslanan sol ve komünizan neşriyat karşısında ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair, Başbakandan sözlü sorusu (6/419)

BAŞKAN — Sayın Pehlivanoğlu, buradalar mı? («Yok» sesleri) Soru sahibi bulunmadığından gelecek Birleşime bırakılmıştır.

15. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, resmî liselerin öğretmen durumlarına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/422)

BAŞKAN — Soru sahibi burada mı? Burada. Sayın Millî Eğitim Bakanı? Yoklar. Soru gelecek Birleşime bırakılmıştır.

16. — Maraş Milletvekili Kemal Bağcıoğlu'nun, Millet Meclisi Genel Kurulunun 12 . 9 . 1962 tarihli 115 nci Birleşiminde gündem dışı yapılan görüşmelere dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/423)

BAŞKAN — Soru sahibi burada mı? Burada. Sayın Meclis Başkanı?

MİLLET MECLİSİ BAŞKANI FUAD SİRMEN (Rize) — Başkanvekili Mekki Keskin vazifelendirilmiştir.

BAŞKAN — Görevlendirilen Reisvekili arkadaş burada bulunmadıklarından gelecek Birleşime bırakılmıştır.

17. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, tekzip hususunda görevini kötüye kullanmış bulunan Ankara İkinci Sulh Ceza Hâkimi hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/424)

BAŞKAN — Soru sahibi burada mı? Yoklar. Bir defaya mahsus olmak üzere soru gelecek Birleşime bırakılmıştır.

18. — Kastamonu Milletvekili Osman Oktay'ın, Kastamonu'nun Araç ilçesine bağlı Mergüze bucağı Jandarma Karakolunda Ali Tınık ve arkadaşlarına kanunsuz işlem yapıldığının doğru olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/425)

BAŞKAN — Sayın Osman Oktay arkadaşımız buradalar. Sayın İçişleri Bakanı yoklar. Bakan bulunmadığı için gelecek Birleşime bırakılmıştır.

19. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, hakkında Meclis soruşturması açılan Mehmet Baydur'un vazifesine devamda bir sakınca görülüp görülmediğine dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/426)

BAŞKAN — Mahmut Rıza Bertan arkadaşımız buradalar mı? («Yok» sesleri) Arkadaşımız bulunmadıkları için soruları gelecek Birleşime bırakılmıştır.

20. — Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kırımlı'nın, Ana - Cocuk Sağlığı teşkilâtiyle, doğum ve cocuk bakım evlerinin birlestirilmesinde bir fayda düşünülüp düşünülmediğine dair soru önergesi ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Yusuf Azizoğlu'nun sözlü cevabı (6/427)

BAŞKAN — Ahmet İhsan Kırımlı arkadaşımız ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı arkadaşımiz buradalar. Soruyu okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Aşağıdaki suallerimin Sayın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

1. Ana - Çocuk Sağlığı teşkilâtiyle doğum ve çocuk bakım evlerinin birleştirilmesinde bir fayda düşünür müsünüz? Düşünürseniz ne şekilde olmasını istersiniz?

2. Memleketimizde tifo, difteri, tetanoz, boğmaca ve bilhassa son zamanlarda çocuk felci hastalıkları çoğalmıştır. Bu hususta vekâletinizin tutumu ve aldığı tedbirler nelerdir?

Balıkesir Milletvekili
Ahmet İhsan Kırımlı

BAŞKAN — Buyurunuz, Sayın Bakan.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kırımlı'nın sorularına cevaplarını arz ediyorum.

Bu mâruzatımı yaparken, bunu bir fırsat telâkki ederek, kısaca Ana - Çocuk Sağlığı Teşkilâtiyle ve bu teşkilâtın gayesi ve çalışmaları hakkında mâruzatta bulunmak isterim.

Dünya Sağlık Teşkilâtı (WHO) ve UNİCEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) ile Hükümetimiz arasında 1952 tarihinde 20 yıllık bir anlaşma yapılarak, Bakanlığımız Sağlık İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı, Ana - Çocuk Sağlığı Şubesi kurulmuştur.

Bu teşkilâtın gayesi, tamamen koruyucu mahiyettedir. Halkı sistemli bir halk sağlığı eğitimine tabi tutar.

Normal gebe, lohusa, emzikli anaları tıbbi kontrol altında bulundurur. Çocuk bakımı ve beslenmesi gibi konularda teorik ve pratik olarak anaların bilgili olarak yetişmelerini sağlar. 0-6 yaş arası çocukların gerekli sıhhi muayenelerini, bulaşıcı hastalıklara karşı koruyucu aşılarını yapar. Ana - Çocuk Sağlığı merkezleri, bedenen, ruhen sıhhatli çocuklar yetiştirmelerini sağlıyan; gerekirse bu konuda sosyal yardımlarda bulunan, ana ve çocuk sağlığına hizmet etmek üzere kurulmuş Mediko - Sosyal bir müessesedir.

Yukarda bahsettiğim gibi Ana - Çocuk Sağlığı Teşkilâtı koruyucu bir müessese olduğuna göre, anne ve çocukta tedavili mucip bir hal görüldüğünde, irtibat fişleri ile diğer tedavi edici müesseselere gönderilir ve tedavileri oralarda yapılır.

Ana - Çocuk Sağlığı Teşkilâtı, illerde, merkezler, ilçelerde, şubeler, köylerde de Köy Halk Sağlığı istasyonlarından ibarettir.

1953 ten 1962 yılı 10 ncu ayına kadar; 34 ilde 37 merkez, 34 şube, 357 köy istasyonu açılmış ve faaliyet halindedir. Merkezlerde nisaiye - çocuk mütehassısları ile gerekli sıhhi personel, şubelerde mütehassıs hekim olmadığı takdirde pratisyen hekimler, istasyonlarda da köy ebeleri vazife görürler.

Dünya Sağlık Teşkilâtı ve UNİCEF'le, Hükümetimiz arasında yapılan 20 yıllık Anlaşma mucibince, her yıl 8 merkez, 12 şube, 100 istasyon açılması karara bağlanmıştır.

Ayrıca, Ana - Çocuk Sağlığı Teşkilâtı UNİCEF'ten, (A + D) vitamin kapsülü, süttozu, tıbbi alet, motorlu vasıta ve bisiklet yardımı almaktadır.

Halk sağlığı yönünden mühim bir yeri olan Ana - Çocuk Sağlığı Teşkilâtını, ilerde diğer sağlık müesseseleri ile birleştirmeyi bakanlık olarak düşünmekteyiz. İlk plânda, bina ve durumu müsait yerlerden başlıyarak, A. Ç. S. Teşkilâtına doğumevleri bünyesi içine almak ve bunları tek idareye raptetmek, Dünya Sağlık Teşkilâtı yetkilileriyle mutabık kaldığımız bir husustur.

Sayın arkadaşlar, A. Ç. S. Teşkilâtının faaliyeti hakkında fikir edinmeniz için 1961 yılı Ana - çocuk sağlığı çalışmalarına ait birkaç rakam vermek istiyorum.

1961 yılında :	
Ana muayenesi (Gebe, emzikli)	206 857
Çocuk muayenesi (0 - 6)	459 245
Ziyaret edilen aile adedi	145 632
Aşı yapılanlar sayısı	1 062 431
Lâboratuvar muayeneleri	89 585

Yapılan yardımlardan faydalanan hâmile, emzikli ve çocuk sayısı:

1961 yılında :	
Süttozundan istifade edenler	626 959
(A + D) vitamin kapsülünden istifade edenler	109 283

Tatbikî derslere ait çalışmalar :

1961 yılında :	
Gebelik hijyeni	41 510
Çocuk hijyeni	83 910
Süt ve mama ihzarı	55 074

Muhterem arkadaşlar,

Arkadaşımın sözlü sorusunun ikinci maddesine gelince :

Memleketimizde her sene bir miktar tifo, difteri, tetanos, boğmaca ve poliyomiyelit görülmekte ve Bakanlığım, bu hastalıklarla gereken mücadeleyi yapmaktadır.

Tifo memleketimizin andemi epidemik hastalığı olup zaman zaman ufak epidemiler yapmakta ve epidemiyolojik karakterine uygun olmak üzere bilhassa yaz aylarında ve sonbahar da vak'a adedinde kabarma müşahede edilmektedir. Hastalığın husûl ve intişarında sanitasyon şartlarınında büyüktür. Bu itibarla bu şartlar arzu edilen seviyeye doğru ıslah edildikçe bu enfeksiyonun da azalacağı muhakkaktır. Bununla beraber sağlam kimseleri hastalığa karşı korumak maksadiyle hususiyle hastalık çıkan yerlerde halka ve muntazaman okullara ve toplu yaşanılan yerlere tifo aşısı tatbik edilmektedir.

Difteri, daha ziyade köylerde olmak üzere, küçük yaştaki çocuklarda görülmekte ve maalesef bir miktar ölümlere sebebolmaktadır. Nitekim hastalıktan 1958 senesinde 4 999 musap 661 vefat, 1959 da 3 603 musap 483 vefat, 1960 da 3 532 musap 366 vefat, 1961 de 4 573 musap 419 vefat kaydedilmiş bulunmaktadır.

Difteri ihbarı alınır alınmaz mahalline sağlık personeli gönderilmekte ve mihrakın etrafına, hassas yaştakilere derhal Anatoksin tatbik edilmekte ve keza ilkokullara muntazaman formol toksoid tatbik edilmektedir. 1961 senesinde 1 020 100 kişiye difteri aşısı tatbik edilmiş bulunmaktadır.

Tetanos ihbarı kanunen mecburi olmadığı cihetle vaka adedi hakkında rakam vermeye imkân yoktur. Bununla beraber her sene bir miktar tetanos vakası görülmektedir. Tetanos serumunun koruyucu tesiri büyüktür. Bu hususun ihmali hastalığın meydana çıkmasına sebebolmaktadır. Topluluklara yapılan aşılarda karma aşı içinde tetanos anatoksini de bulunmakta, dolayısiyle bu şahıslar tetanosa karşı da immünize edilmektedirler.

Millî Savunma Bakanlığı tarafından erlere tatbik edilecek aşılamaların 5 yıl nihayetinde Teşkilâtımızca rapellerinin yapılması hususunda iki bakanlık arasında mutabakata varılmış bulunulmaktadır. Bu sayede vak'aların daha da azalacağı ümidedilmektedir.

Boğmaca, küçük çocuklar arasında salgınlar yapan bir hastalık olup bilhassa bir yaşından aşağı çocuklar için büyük tehlike teşkil etmektedir.

Bu çocuklarda akciğer ihtilâtları fazlaca husule gelmekte ve bunlar ölümleri mucip olmaktadır. Bir yerden topluca boğmaca ihbarı alındığı zaman teşkilâtımızca buraya derhal müdahale edilmekte ve antibiyotik ve sulfamit tedavisi sayesinde ihtilâtlara ve dolayısiyle ölümlere mâni olunmaktadır. Diğer taraftan karma aşılar içinde öldürülmüş boğmaca basilleri de mevcut olduğundan çocuklar bu hastalığa karşı da muaf kılınmaktadır.

Aziz arkadaşlarım;

Şimdi memleketimiz için hattâ bütün dünya için aktuel bir mevzu olan poliyomiyelit'e geliyorum :

Memleketimizde her sene Avrupa memleketlerinde görülenlere kıyas edildiğinden çok aşağı rakamlar halinde poliyomiyelit vakalarına rastlanmakta idi. Meselâ, 1958 senesinde 162, 1959 da 332, 1960 da 456 ve 1961 senesinde 361 poliyomiyelit vakası ihbar edilmiştir.

Fakat içinde bulunduğumuz 1962 senesinde vaka adedinde artma müşahade edilmiştir. Sene başından bugüne kadar ihbar edilen poliyomiyelit adedi 940 a baliğ olmuş bulunmaktadır.

Son senelerdeki artışı göz önüne alan Bakanlığım, birkaç seneden beri halk tipi inaktif aşının getirtilmesini mümkün kılmış ve aşı çocuklarını hastalığa karşı immünize etmek istiyenlerin istifadesine arz edilmiştir.

Son senedeki vaka artışı karşısında Bakanlığım mütehassısları, Kızılay mütehassısları, Ankara Tıp Fakültesi, Gülhane Tıp Akademesi ilgili mütehassısları arasında bir toplantı yapılarak mesele uzun boylu tartışılmış memleketimizin bilhassa vaka çok görülen yerlerinden başlamak üzere ağızdan canlı attenüe polio aşısı ile kitle tatbikatına geçilmesine karar verilmiş ve tatbikata bu sene başlanılması ve 1963 te devam olunması tekarrür etmiş bulunmaktadır. Kütle tatbikatı neticesinde vaka adedinde azalma olacağı tabiî olarak beklenmektedir.

Muhterem arkadaşlarım,

Memleketimizin kültür durumu arzu edilen seviyeye ulaşmamış olduğundan hususiyle Doğu ve Güney bölgelerinde sanitasyon şartları bozuk bulunduğundan buralarda enfeksiyon hastalıkları memleketimizin diğer bölgelerine nazaran daha fazla görülmektedir. Öte yandan bu bölgede müdahale imkânları mahdut olduğundan ve kış da şiddetli geçtiğinden buna hekim eli, salgın çıkan yerlere tam zamanında uzanamadığı cihetle enfeksiyonun sönmesi de gecikmektedir. Nitekim süratle müdahale edilen yerlerde ihtilât ve ölümler haddi asgariye inmiş bulunmaktadır.

Sağlık teşkilâtı mensupları bir yerde enfeksiyon mevcudiyeti veya salgın haberini alır almaz mahalline koşmakta ve enfeksiyonun söndürülmesi için gerekli bütün tedbirleri ittihaz etmektedir. Hastalık muhitine aşıları yapılmakta ve hastalara gerekli sulfamit ve antibiyotikler parasız olarak tatbik edilmektedir.

Memleketimizde kültür seviyesi yükseldiği, muvasala imkânları arttığı, sanitasyon şartları ıslâh edildiği nisbette enfeksiyon hastalıklarının da azalacağı muhakkaktır. Bakanlığım teşkilâtı, personel ve vasıta kifayetsizliğine rağmen bu hastalıklarla elden geldiği nisbette savaşmakta ve savaş imkânlarını artırmaktadırlar.

Nitekim Bakanlığımızın teyakkuzu sayesinde çiçek, kolera gibi karantina hastalıklarının memleketimize girmesine mani olunmuş bulunmaktadır.

BAŞKAN — Sayın Kırımlı.

AHMET İHSAN KIRIMLI (Balıkesir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Sayın Bakanın tatmin edici izahatına candan teşekkür ederim. Kanaat ve düşüncelerimizdeki yakınlık beni bilhassa sevindirmiştir.

Bu soruyu sormamıza sebep, Sağlık Bakanlığı emrinde ayni gaye ile çalışan iki teşkilâtın iş birliği yapamaması sebebiyle beklenen randımanın alınmaması ve yine Devletin yılda en az birkaç milyon lira zarara uğramasıdır.

Şöyleki:

1929 yılında doğum ve çocuk bakım evleri kurulduğu zaman talimatnamesinin birinci maddesi aynen şöyle demektedir.

«Doğum ve çocuk bakım evleri doğumdan evvel, doğum esnasında ve doğumu mütaakıp ve süt çocuğu devresindeki vukua gelen valide ve çocuk vefiyatına karşı mücadele etmek maksadiyle teşkil ve tesis edilmiştir.»

Bu sarih maddeye rağmen doğum ve çocuk bakım evlerimiz burada sayıp dökmeyi fazla bulduğum sebeplerden dolayı gayelerinden uzaklaşmış, doğumdan fazla jinokoloji, çocuk bakımından ziyade hasta çocuk kliniği halini almıştır. Hiçbir doğumevi, doğumdan evvel veya sonra anneyi bugünkü anlayışta takip ettiğini iddia ve ispat edemez. Ancak anne hastaneye müracaat ettiği takdirde, doğumu yapılıp 4 gün misafirlikten sonra evine gönderilir. Doğumdan evvelki veya sonraki takipsizlik sebebiyle medeni dünyada artık eşi görülmiyen ölümlerin çeşidini memleketimizde her gün bol bol görmek mümkündür.

Yine hiçbir çocuk bakımevi koruyucu tedbirlerle çalıştığını veya bakım yaptığını iddia edemez. Hattâ mecburiyet hallerinde bile birçok yerlerde müşkülât çıkarıldığı, veya sağlam bebek, hasta bebeklerle temas ettiğinden dolayı hastalandığı, bazen de öldüğü bir vakıadır.

Halen 20 il ve 2 ilçemizde doğum ve çocuk bakım evi vardır. Aynı illerdeki Devlet hastanelerinin birçoğunda çocuk, veya kadın hastalıkları klinikleri de vardır. Bu halde Doğum ve Çocuk Bakım Evlerinin gayeden uzak çalışmasına sebep, bugün bir ihtiyaçtan daha ziyade hekimin bu yönü tercih etmesinden ileri gelmektedir. Bunun iki sebebi vardır. Birincisi vaktiyle o bölgelerde çocuk ve jinokoloji kliniği bulunmaması sebebiyle, her hususa cevap verilme arzusunun devam edip gelmesidir. İkincisi de hekimin kendi sahasında kendini tatmin etmesidir. Burada hemen söylemek isterim ki, Doğum ve Çocuk Bakım Evlerinde çalışan hekimler, klinik çalışmalarında vatandaşlara hakikaten faydalı olmuşlar ve birçok vatandaşların canını da kurtarmışlardır. Ama bu, istenilen faydanın elde edildiği veya gayenin hâsıl olduğu manasına asla gelmez.

Doğum ve Çocuk Bakım Evleri Devlet tarafından yapılmış muntazam hastanelerdir.

Ana - Çocuk Sağlığı Teşkilâtına gelince:

1952 yılında bir kanunla işe başlanmış, evvelâ Çocuk Esirgeme Kurumundan faydalanarak çalışılmış, bilâhara Dünya Sağlık Teşkilâtı ve UNİCEF'in yardımı ile modern anlayış içinde teşkilâtlanmıştır.

Gayesi anneyi doğumdan evvel ve doğumdan sonra kontrol altında tutmak, müdahale ve tavsiyelerde bulunmak, çocuk 6 yaşına gelinceye kadar takip etmektir.

Halen 34 il, 34 ilçe ve 400 köyümüzde teşkilâtı vardır. Gezici mütehassıs hekimleri ve hemşireleriyle modern anlayışta bir çalışma yapmaktadır. Bu teşkilât nüfusumuzun sıhhi bakımdan % 52 sine okul çağını da katarsak % 70 ine hitap etmektedir. Keza, köy ve kasabalarda asli vazifeleri yanıbaşında umumi sağlık öğütleriyle, âcil vakalara müdahaleleriyle, çevre sağlığı ve salgınlar halinde yardımcı çalışmalariyle, yardımcı personel yetiştirmesiyle, sağlık işlerini tam manasiyle vatandaşın ayağına götüren en randımanlı çalışan teşkilâtlarımızdan biridir.

Ana - çocuk sağlığı merkezleri il ve ilçelerimizde tabip odası, poliklinik ve lüzumlu personel odaları olarak 2 - 3 veya 3 - 4 odalı ekseriyetle kira ile tutulmuş binalarda çalışmaktadır.

Bu iki teşkilât hakkında size kısa malûmat

verdikten sonra düşüncelerimizi arz etmek isterim.

1. Ana - çocuk sağlığı ve doğum ve çocuk bakım evleri her mânada bir çatı altında birleştirilmelidir. Bu takdirde bina kirasından, memur ve müstahdem kadrolarından yılda en az 2 - 3 milyon lira tasarruf edilecektir.

Her iki teşkilâtın hekim ve hemşiresinin koordine çalışmasiyle, hem hasta, hem hekim ve hemşire sayılamıyacak kadar fayda sağlıyacaktır. Bu halde UNİCEF ve Dünya Sağlık Teşkilâtından da daha fazla yardım almak imkânı kabil olacaktır.

2. Her gün gelişmekte olan kısa bir zaman sonra bütün köylerimize kadar girecek olan Ana - Çocuk Sağlığı Teşkilâtı yukarıda söylediğimiz gibi nüfusumuzun % 70 ini kontrolu altında tutması itibariyle Doğum ve Çocuk Bakım Evlerini de bünyesine alarak ayrı bir Umum Müdürlük halinde çalışması elzemdir. Bu geniş teşkilât gerek gördüğü vazife, gerekse kuruluşu itibariyle ilerdeki sağlık teşkilâtımızın esasını teşkil etmektedir.

3. Ana - Çocuk Sağlığı hekim ve hemşireleri mutlaka ayrı bir eğitime tâbi tutulmalıdır. Bilhassa hemşireler Psikiatri bilgisine sahip olmalıdır. Böylece, çocuğun ve annenin korunmasında mental ve fizik korunma da ele alınmış olacaktır. Ancak bu takdirde istediğimiz sağlam kafalı, sağlam vücutlu Türk neslini bulmak kabil olacaktır.

4 — Okul sağlığı bu teşkilâta bağlanmalıdır. Böylece okul çağına kadar getirdiği çocuğu öğretmenle beraber disiplinli bir takip mümkün olacaktır ki, çocuğun istikbaldeki bir çok muvaffakiyetsizlikleri önlenmiş olacaktır.

5 — Üniversite seviyesinde ana - çocuk sağlığı komitesi kurulmalıdır. Hattâ bu komite istişari olmaktan çıkarak, komitenin aktif tesirleri olmalıdır.

6 — Ana - çocuk sağlığını aile sağlığı olarak düşünmek lâzımdır. Bilhassa bizim memleketimizde ekonomik problemler, örf ve adetler sebebile ana - çocuk sağlığına babanın, büyük babanın, büyük annenin mutlak tesiri olur. Bu sebepten Vekâletimiz mevzuatın genişliğine inanmış olarak değer vermelidir.

7 — Vekâletimiz çalışmalarında hastayı tedavi etmeyi düşünmekten ziyade, hastalığı önlemek çarelerini aramalı, tedbirler olmalıdır. Bu da ancak halk sağlığında ana - çocuk sağlığını ön plâna almakla olur. Çünkü koruyucu hekimliğin temelini teşkil etmektedir. Medeni memleketlerede 1944 de kurulan bu teşkilâtla bu gün, halk sağlığında büyük mesafeler kat edilmiştir. Bizde henüz başlangıç halinde olan bu teşkilât iyi çalıştığı takdirde yarın için tek ümidimizdi, diyebiliriz. Çevre sağlığı, belirli bulaşıcı hastalıklarla mücadele, ekonomik problemler, kültür, yerleşmiş örf ve adetlerle yakından ilgili çalışmaları ile temel davâlarımızdan birini teşkil eden ana - çocuk sağlığı teşkilâtı vekâletimizden daha büyük bir alâka bekliyor, kanaatindeyiz.

Sayın Bakan ikinci sualime beni tatmin edecek derecede cevap vermiş bulunuyor. Bilhassa, kendilerine teşekkür ederim.

Yalnız bazı hususlarda maruzatıma müsaadelerini rica ederim.

Sağlık Teşkilâtımızın en kötü, işlemez, işlerse de yanlış işler tarafı istatistik işleridir. Yıllarca çalıştığımız mesleğimizde, ihbarların nasıl bir psikoloji içinde yapıldığını ve tanzim edildiğini pekalâ bilmekteyiz. Geçmiş zamanlarda memleket sağlığı daima güllük - gülistanlık gösterilmek istendiğindendir ki, salgınlar memleketimizden hiç eksik olmamıştır. Vatandaşlar, tebliğlere göre, salgın yok rahatlığı içinde tesadüfen yaşamaktadırlar.

Bu gün hangi hastahaneye gitseniz mutlaka tifo ve paratifo vakası bulabilirsiniz. Hangi çocuk kliniğine gitseniz, zaman zaman haftada bir kaç tane difteriden ölen veya lekeli kalan, veya diğer bulaşıcı çocuk hastalıklarının komplikasyonları ile kıvranan yavruları görürsünüz. Bunlar, kliniklere gelebilenlerdir. Bir de kaderile baş başa kalan binlerce yavruyu düşünün! Medeni memleketlerde tifo, difteri tetenoz, boğmaca hastalıkları demonstrasyon olarak, bile, gösterilemiyecek kadar kalmamıştır. Bu hastalıkların aşıları memleketimizde en iyi şartlarla yapılmasına, bol miktarda bulunmasına rağmen, tatbikattaki gelişi güzellik sebebiyle, vatandaşlarımızı, yavrularımızı kırıp geçirmektedir. Çevre sağlığı şartları ne olursa olsun muntazam ve ciddî aşılama çalışmasile tehlikenin % 90 nı önlenmiş olur.

Bu gün memleketimizde çiçek hastalığının bulunmaması çiçek aşısının gelenek halinde yer-

leşmiş olmasındandır. Diğer aşıların 3 defada yapılması, birazda sarsması tatbikatı güçleştirmektedir. Bununla beraber bu aşılar mutlaka yapılmalı, hattâ bütün vatandaşlar için kanunî mecburiyet konulmalıdır. Ancak bu takdirde bu hastalıkların kökünü kazıyabiliriz. Sıkı, ciddi takiple muvaffak olmamak için sebep yoktur.

Çocuk felcine gelince; zaman zaman «çocuk felci şu bölgede salgınmış» diye diyoruz. Hemen arkasından «salgın yok» diye salâhiyetli ağızlardan tekzip okuruz. Bu tekzip, bizi bu memleketin çocuğu olarak elbetteki sevindirir. Ama, hakikat bu mu? Hayır!

Bu meslekin içinde olanlar pekâlâ biliyorlar ki, çocuk felci memleketi büyük bir tehlike halinde tehdidetmektedir. Görünen, felç olarak sekel bırakmış vakalar hastalığa yakalananların % 10 nunu bile teşkil etmez. Çünkü, çocuk felci hastalığı şahsa göre 6 - 7 şekilde görülüp, ancak hususi lâboratuvar muayeneleriyle teşhisi kabil olan bir hastalıktır. Bazan bir grip veya âdi diyare gibi geçip gidenleri de olur. Bu da bize gösteriyor ki, çocuk felci memleketimizde büyük bir tehlike halinde yaygındır.

Bugün Allaha bin şükür ki, bu hastalığın aşısı mevcuttur. Dış piyasalardan bol bol bulmak kabildir. Esasen bugün bu mevzuda ısrar edişime sebep korunma imkânı olduğundan dolayıdır. Bundan 6 yıl evvel aşı imkânından mahrum olduğumuz zamanlarda, bir doktor olarak ortalığı telâşa vermemeyi ben de tercih ederim. Ama bugün bu hususta ne kadar konuşursak Sağlık Bakanlığını teşvik edersek, ikaz edersek, hizmetimiz o nisbette büyük olur. Bu yönde hiçbir döviz sakınılmadan, hattâ cömertçe harcanmalıdır. Daha çok çocuklara musallat olan bu hastalık 30 - 40 yaşlarında da nadir olmakla beraber görülebilir. Ve teneffüs, felciyle öldürür. Bu kadar ciddî bir mevzu karşısında halen ithal edilen aşı fantazi kabilindendir. Ankara Üniversitesi, Hacettepe Çocuk Hastanesine bu yıl 250 civarında vaka gelmiştir. Balıkesir'e tatil münasebetiyle gittiğimiz de 8 - 10 sekel bırakmış vakayı bizzat gördüm. Ayvalık'ta yapılan bakteriyolojik tetkikle hastalık âmili tesbit edilmiştir. Aynı ciddî çalışma bütün memleket sathında yapılacak olursa korkunç rakamlarla karşılaşacağımız mutlâktır. Bu hususta Dünya Sağlık Teşkilâtının yardımını da temin etmek kabildir. 5 yıl önce bizim durumumuzda olan Arjantin'e geniş yardım yapıldığını biliyoruz. Ama, biz realiteyi kabul etmez boş söylentilere itibar edersek evvelâ kendimizi aldatmış oluruz.

Netice olarak istirhamımız süratle, bol miktarda aşı ithali ve tatbikidir.

Bugün bizim bulmakta güçlük çektiğimiz salk aşısı demode olmak durumundadır. Ağız yolu ile tatbik edilen sabin aşısının müspet neticelerini neşriyattan takibetmekteyiz. Bu sebeple vekâletimizin bu mevzua da eğilmesini rica ederiz.

Sayın Bakandan, bu hususta tetkikler yapıldığını duymakla en çok sevinen bir arkadaşınız olarak kendilerine teşekkürlerimi arz ederim. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Bakan.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI YUSUF AZİZOĞLU (Diyarbakır) — Efendim, muhterem meslekdaşım Ahmet İhsan Kırımlı arkadaşımla aramızda en ufak, kıl kadar bir ayrılık yoktur. İkinci sefer söz alışımdan maksadım; kendilerini tatmin bâbında bir iki cümle söylemektir.

Poliyo mevzuunu biz de kendileri kadar ehemmiyetli kabul ediyoruz. Ve ilk konuşmamda arz ettiğim gibi, hakikaten son seneler zarfındaki inkişaflar dikkatle incelenmektedir. Çocuk felcinin Türkiye için ehemmiyetli bir mesele olduğunu kabul etmekte ve bu mesele üzerinde bakanlığımız önemle durmaktadır.

Bunun için, 1963 yılı içerisinde malî imkânlarımız çerçevesi dâhilinde; yani, malî imkânlarımızı âzamî derecede zorlamak suretiyle oldukça geniş sahada bulunan bu hastalık için bir poliyolik tatbikatı yapmak kararındayız. Bu işe o kadar çok ehemmiyet vermiş bulunmuyoruz ki, 1962 yılında bütçe tahsisleri poliyolik için bir meblâğ ihtiva etmemesine rağmen, Poliyolik hastalıklar faslındaki diğer fasıllardan kopmak suretiyle, bu mevzuda küçük bir tatbikat yapmayı düşünmekteyiz.

Bu tatbikatın sahası, bu hastalığın en üçra köylere kadar sekel bırakması ve vakalarla Sağlık Bakanlığına aksetmiş olması dolayısiyle, Balıkesir olacaktır. Hakikaten, şayanı dikkattir ki, diğer vilâyetlere nazaran Balıkesir'de bu hastalığın daha fazla olduğu müşahede edilmiştir. 1962 yılında Balıkesir, 1963 yılında nüfusu keşif olan şehirlerimiz, ezcümle Ankara ve İstanbul'da gecekondu muhitlerini içine almak suretiyle, yurdun

vaka itibariyle Sağlık Bakanlığının dikkatini çekebilecek şekilde olan yerleri ele alınacaktır.

Aşı tatbikatına gelince, Saben aşısı üzerinde İhsan Kırımlı arkadaşımız kadar rahatça karar verecek durumda değiliz, halen tetkik ediyoruz. Çünkü bu aşı üzerinde sağda, solda birtakım neşriyat mevcuttur. Cevabımda da arz ettiğim gibi Gülhane Hastanesi, Tıp Fakültesi, Kızılay ve Sağlık Bakanlığı bu mevzuu ilmi yönden tetkik etmektedir. Bu tetkikat bir taraftan cereyan ederken, öte taraftan Sağlık Bakanlığı Yugoslavya ve İngiltere'den saben aşısı mevzuunda gelen teklifleri incelemektedir. Kısa bir zaman içinde nihai kararımızı alacağız. Bu hastalıkla gereken en iyi şekilde mücadele etmek kararındayız. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Soru cevaplandırılmıştır.

Sayın arkadaşlar, vakit gecikmiştir. 16 Kasım 1962 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum. Hoşça kalınız.

Kapanma saati : 18,45

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna ikinci defa verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı	:	450
Oy verenler	:	253
Kabul edenler	:	244
Reddedenler	:	2
Çekinserler	:	7
Oya katılmıyanlar	:	191
Açık üyelikler	:	6

[Kabul edenler]

ADANA
Hasan Aksay
Yusuf Aktimur
Ali Bozdoğanoğlu
Mehmet Geçioğlu
Kemal Sarıibrahimoğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin

ADIYAMAN
Arif Atalay

AFYON KARAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Veli Başaran
Hasan Dinçer
Mehmet Turgut
Asım Yılmaz

AĞRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan
Rıza Polat

AMASYA
Nevzat Şener

ANKARA
Nihat Berkkan
İsmail Gence
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
İhsan Köknel
Mehdi Mıhçıoğlu
Emin Paksüt
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük

ANTALYA
İhsan Ataöv
Ömer Eken
Hasan Fehmi Boztepe
Nazmi Kerimoğlu

ARTVİN
Sabit Osman Avcı

AYDIN
Hilmi Aydınçer
Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
Reşat Özarda

BALIKESİR
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Cihat Turgut

BİLECİK
Orhan Tuğrul

BİTLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumuş

BOLU
Ahmet Çakmak
Kemal Demir
Fuat Ümit

BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
İbrahim Öktem
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Burhan Arat
Şefik İnan

ÇANKIRI
Rahmi İnceler
Şaban Keskin

ÇORUM
Muzaffer Dündar
Faruk Küreli

DENİZLİ
Mehmet Çobanoğlu
İbrahim Kocatürk
Hüdai Oral
Remzi Şenel

DİYARBAKIR
Adnan Aral
Yusuf Azizoğlu
Alp Doğan Şen

EDİRNE
Nazmi Özoğul

ELÂZIĞ
Naci Güray
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır

ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu

ERZURUM
Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Nihat Diler
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Cevat Önder
Adnan Şenyurt
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR
İbrahim Cemalcılar
Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP
Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San

GİRESUN
Nizamettin Erkmen
Ali Köymen

GÜMÜŞANE
Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Sabahattin Savacı

HATAY
Bahri Bahadır
Ahmet Sırrı Hocaoğlu
Şekip İnal

İÇEL
Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Yahya Dermancı

İSPARTA
Sadettin Bilgiç

İSTANBUL
İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu

Muhiddin Güven
Hilmi Oben
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
Vahyi Özarar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsamettin Tiyanşan
Reşit Ülker
Sabri Vardarlı
Malik Yolaç
Zeki Zeren

İZMİR

Osman Sabri Adal
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Bakşık
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga
İhsan Gürsan
Saim Kaygan
Nihat Kürşat
Necip Mirkelâmoğlu
Şinasi Osma
Kadri Özek
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS

Hasan Erdoğan
Kemal Güven
Kemal Kaya
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Fethi Doğançay
İhsan Şeref Dura
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Mehmet Göker
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler

KIRKLARELİ

Abdurrahman Altuğ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz

KIRŞEHİR

Halil Özmen

KOCAELİ

Cemal Babaç
Nihat Erim
Hâldan Kısayol

KONYA

Kemal Ataman
Ahmet Gürkan
İhsan Kabadayı
Mekki Keskin
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özlen
Faruk Sükan
Vefa Tanır
Cahit Yılmaz

KÜTAHYA

Ahmet Bozbay
Ali Erbek
Mehmet Kesen
Sezai Sarpaşar
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt

MANİSA

Neriman Ağaoğlu
Süleyman Çağlar
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAŞ

Kemal Bağcıoğlu
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Vahap Dizdaroğlu
Talât Oğuz

MUĞLA

Cevdet Oskay
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Asım Eren
Ruhi Soyer

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Ferda Güley

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner

SAKARYA

Muslihittin Gürer
Yusuf Ulusoy

SAMSUN

Mehmet Başaran
Nurettin Ceritoğlu
Fevzi Ceylân
Kâmran Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
İlyas Kılıç

SİİRT

Adil Yaşa

SİVAS

Adil Altay
İbrahim Göker
Ahmet Kangal
Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Hayri Mumcuoğlu

TOKAT

Sabahattin Baybura
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy

TRABZON

Ali Şakir Ağanoğlu
Ahmet Cemil Kara
Ahmet Şener

TUNCELİ

Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Atalay Akan
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
Celâl Öncel

UŞAK

İbrahim Bulanalp

VAN

İhsan Bedirhanoğlu
Şükrü Kösereisoğlu

YOZGAT

İsmet Kapısız
Mustafa Kepir
Turgut Nizamoğlu
Veli Uyar

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Ramiz Karakaşoğlu
Suphi Konak
Sadık Tekin Müftüoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Reddedenler]

KONYA

İrfan Baran

NEVŞEHİR

Ramazan Demirsoy

[Çekinserler]

ÇANAKKALE
Refet Sezgin

EDİRNE
İlhami Ertem

Fahir Giritlioğlu

NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka

TOKAT
H. Ali Dizman
Zeyyat Kocamemi

TRABZON
Ekrem Dikmen

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçüktepepınar
Cavit Oral
Ahmet Topaloğlu

ADIYAMAN
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
Ali Turanlı

AFYON KARAHİSAR
Şevki Güler
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AMASYA
Reşat Arpacıoğlu
Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz

ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman
Raif Aybar (B.)
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi (İ.)
Bülent Ecevit (B.)
Mustafa Kemal Erkovan
Muhlis Ete (B.)
Zühtü Pehlivanlı

ANTALYA
Etem Ağva
Rafet Eker
Nihat Su

ARTVİN
Nihat Ata
Saffet Eminağaoğlu

AYDIN
Orhan Apaydın
Nedim Müren
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Ahmet Aydın Bolak
Kaya Bulut
Mithat Şükrü Çavdaroğlu
Gökhan Evliyaoğlu
Fennî İslimyeli
Süreyya Koç
Mehmet Tiritoğlu

BİLECİK
Şadi Binay

BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Turgut Çulha
Kâmil İnal

BURDUR
Fethi Çelikbaş (B.)
Mehmet Özbey
Nadir Yavuzkan

BURSA
Sadrettin Çanga
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin

ÇANAKKALE
Süreyya Endik

ÇANKIRI
Kâzım Arar (İ.)
Nurettin Ok (Başkan V.)

ÇORUM
Nuri Ahıskalıoğlu
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Necmi Ökten (B.)
İhsan Tombuş

DENİZLİ
Sinan Bosna
İsmail Ertan
Âtıf Şohoğlu

DİYARBAKIR
Şehmus Arslan
Hilmi Güldoğan
Recai İskenderoğlu
Vefik Pirinçcioğlu

EDİRNE
Talât Asal
Süleyman Bilgen

ELÂZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Hürrem Müftügil

ERZİNCAN
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM
Cevat Dursunoğlu

ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu

GAZİANTEP
Süleyman Ünlü

GİRESUN
Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Naim Tirali

GÜMÜŞANE
Nureddin Özdemir

HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan

HATAY
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abdullah Cilli
Saki Zorlu

İÇEL
Burhan Bozdoğan
Celâl Kılıç
Sadık Kutlay
İhsan Önal

İSPARTA
Ali İhsan Balım (İ.)
Lokman Başaran (İ.)
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL
Cihad Baban
Suphi Baykam
Mahmut Rıza Bertan
Ferruh Bozbeyli (Başkan V.)
Nurettin Bulak
Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâi Dorman
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay (B.)
Ali Coşkun Kırca
Ahmet Oğuz
İlhami Sancar (B.)
Selim Sarper
Abdurrahman Yazgan

İZMİR
Ragıp Gümüşpala
Ziya Hanhan

KARS
Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Kemal Okyay

KASTAMONU
Avni Doğan

KAYSERİ
Turhan Feyzioğlu (B.)
Hüsamettin Gümüşpala

KIRKLARELİ
Hasan Tahsin Uzun

KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
Memduh Erdemir

KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Süreyya Sofuoğlu

KONYA
Selçuk Aytan
Kadircan Kaflı
Ömer Kart
Fakih Özfakih
Sait Sına Yücesoy

KÜTAHYA
Rauf Kıray

MALATYA
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
İsmet İnönü (Başbakan)
Halit Ziya Özkan

MANİSA
Muammer Erten
Şevket Raşit Hatiboğlu (B.)
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Hilmi Okçu

MARAŞ
Kemalî Bayazıt
Adnan Karaküçük

MARDİN
Seyfi Güneştan

MUĞLA
Adnan Akarca (İ.)
Hilmi Baydur
Turan Şahin

MUŞ
Sait Mutlu

NİĞDE
Haydar Özalp
Oğuzdemir Tüzün

ORDU
Refet Aksoy
Ata Bodur
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoğlu
Ata Topaloğlu

RİZE
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican (B.)
Nuri Bayar
Hami Tezkan

SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Bahri Cömert
Hâmit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu

SİİRT
Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Hayrettin Özgen

SİNOP
Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı (İ.)

SİVAS
Rahmi Çeltekli
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ
Fethi Mahramlı
Orhan Öztrak (B.)

TOKAT
Mehmet Kazova
Reşit Önder

TRABZON
Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Kâmuran Ural
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ
Vahap Kışoğlu

URFA
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan

UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoğlu
Ahmet Tahtakılıç

VAN
Muslih Görentaş (İ. Ü.)

YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Celâl Sungur (İ. Ü.)

ZONGULDAK
Fevzi Fırat (İ.)

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		—
Manisa	1	Yekûn	6

BEŞİNCİ BİRLEŞİM

14 . 11 . 1962 Çarşamba

Açılıştaki gündem

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu gereğince Kurula üye seçimi.

2. — Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, Muş Emniyet Müdürlüğünden Ankara Birinci Şube Müdürlüğüne tâyin olunan zatın eşyasının, Muş'tan Ankara'ya hangi vasıta ile taşındığına dair yazılı soru önergesinin geriverilmesine dair önergesi (4/122, 7/206)

3. — Sayın Milletvekillerinden bâzılarına izin verilmesi hakkında Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/427)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONACAK İŞLER

1. — 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında Kanun (M. Meclisi 1/203, 1/152, 1/174, 1/284, 1/288, 1/294, 2/306, 2/133 ve C. Senatosu 1/105) (S. Sayısı : 368) [Dağıtma tarihi : 27 . 10 . 1962]

II

SORULAR GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, son genel seçimlerde kazanamıyan adaylardan kamu idaresiyle İktisadi Kamu Müesseselerine ve bankalara kimlerin atandığına dair Başbakandan sözlü sorusu (6/352)

2. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nunı bu dönemde liseyi bitirip de üniversite ve yüksek okullara giremiyen öğrenci adedine ve bunlar hakkında ne düşünüldüğüne dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/384)

3. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, üniversite ve yüksek okullara giremiyenler için ne gibi tedbirler alındığına ve gece üniversitesi ile gece yüksek okulları açılması hakkında ne gibi çalışmalar olduğuna dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/386)

4. — Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, bir banka kurulması maksadı ile tütün müstahsılından para toplanmış olmasına rağmen, bankanın şimdiye kadar ne sebeple kurulamamış olduğuna dair Ticaret ve Gümrük ve Tekel Bakanlarından sözlü sorusu (6/393)

5. — Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, çekirdeksiz kuru üzümün asgari ihraç fiyatına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/394)

6. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, Hopa - İstanbul sahil şosesinin yapılması hususunda bir proje bulunup bulunmadığına dair Bayındırlık ve Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/404)

7. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Doğu - Anadolu çiftçi ailelerine, kuraklık sebebiyle, kredili olarak verilen buğdayın bedelinin alınmaması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/405)

8. — Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, memleketimizde ağır işliyen, pahalı, bürokratik, mesuliyet ve salâhiyet münasebeti belli olmıyan teşkilâtın düzeltilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakandan sözlü sorusu (6/409)

9. — Afyon Karahisar Milletvekili Veli Başaran'ın, Afyon Karahisar'ın Sandıklı ilçesi Polis Karakolunda bir vatandaşa işkence edenler hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/412)

10. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, bu yıl ihtiyaca yeteri kadar zirai gübre temin edilip edilmediğine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/414)

11. — Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, muhtaç çiftçiye ne miktar tohumluk buğday yardımı yapılacağına ve bunun vaktinde verilmesi için ne gibi tedbirler alındığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/415)

12. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul Belediyesi İmar Müdürlüğü tarafından, inşaat projelerinin müracaat tarihinden itibaren 1 ay geçmedikçe tasdik edilemiyeceği hakkında bir karar alındığının doğru olup olmadığına dair İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/416)

13. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul'un muhtelif yerlerinde açıkta akan ve etrafa mikrop saçan dere ve lâğımlar hakkında ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık, İçişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlarından sözlü sorusu (6/417))

14. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'nun, basında raslanan sol ve komünizan neşriyat karşısında ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair, Başbakandan sözlü sorusu (6/419)

15. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akçanın, resmî liselerin öğretmen durumlarına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/422)

16. — Maraş Milletvekili Kemal Bağcıoğlu'nun, Millet Meclisi Genel Kurulunun 12 . 9 . 1962 tarihli 115 nci Birleşiminde gündem dışı yapılan görüşmelere dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/423)

17. — Gaziantep Milletvekili Ali İhsan Göğüş'ün, tekzip hususunda görevini kötüye kullanmış bulunan Ankara İkinci Sulh Ceza Hâkimi hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/424)

18. — Kastamonu Milletvekili Osman Oktay'ın, Kastamonu'nun Araç ilçesine bağlı Mergüze bucağı Jandarma Karakolunda Ali Tınık ve arkadaşlarına kanunsuz işlem yapıldığının doğru olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/425)

19. — İstanbul Milletvekili Mahmut Rıza Bertan'ın, hakkında Meclis soruşturması açılan Mehmet Baydur'un vazifesine devamda bir sakınca görülüp görülmediğine dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/426)

20. — Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kırımlı'nın, Ana - Çocuk Sağlığı teşkilâtiyle, doğum ve çocuk bakım evlerinin birleştirilmesinde bir fayda düşünülüp düşünülmediğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/427)

21. — Konya Milletvekili Faruk Sükan'ın, Türk vatandaşına Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ile Divanına müracaat hakkının tanınmaması sebebine dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/428)

22. — Trbazon Milletvekili Zeki Yağmurdereli'nin, Haydarpaşa Lisesi Edebiyat II - D. sınıfı Kimya Öğretmeninin, ders saati boyunca politikadan bahsettiği hakkındaki neşriyatın doğru olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/429)

23. — Afyon Milletvekili Şevki Güler'in, Emirdağ ilçesi Davulga nahiyesi Belediye Zabıta Memuru İsmail Uyumaz'ın işine, hangi tarihte ve ne sebeple, son verildiğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/430)

24. — Afyon Milletvekili Şevki Güler'in, Ankara Teknik Öğretmen Okulunda birikmiş bulunan hurdaların satılıp satılmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/431)

25. — Afyon Milletvekili Şevki Güler'in, Emirdağ Davulga nahiyesi Belediye Zabıta Memuru Memiş Bal'ın hangi tarihte göreve alındığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/432)

26. — Afyon Milletvekili Şevki Güler'in, Emirdağ'ın Davulga nahiyesinden Ahmetoğlu 1926 doğumlu Memiş Bal'ın ilkokul mezunu olup olmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/433)

27. — Aydın Milletvekili M. Şükrü Koç'un, Nazilli'nin Mescitli ve Yazırlı köylülerinin 22 . 8 . 1962 tarihinde jandarmalar tarafından dövüldüklerinin doğru olup olmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/434)

28. — Diyarbakır Milletvekili Hilmi Güldoğan'ın, kadrosuzluk yüzünden terfi edemiyen Cumhuriyet savcısı ve hâkim adedine dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/435)

29. — Giresun Milletvekili Mustafa Kemal Çilesiz'in, tarım müstahsılının kredi ihtiyacının karşılanması hususunda ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Ticaret ve Maliye Bakanlarından sözlü sorusu (6/436)

30. — Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca'nın, kuraklık sebebiyle 1962 yılında dağıtılan kredili buğday bedellerinin affının düşünülüp düşünülmediğine dair Başbakandan ve Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/437)

31. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, Kastamonu ili ve ilçelerinde, kuraklık sebe-

biyle, ektiği tohumu dahi elde edememiş olan vatandaşlara buğday tevzi edilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/438)

32. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, 1962 - 1963 ekim mevsiminde, Edirne ilinde kredili suni gübre tevziatının nasıl ve ne miktarda yapılabileceğine dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/439)

33. — Afyon Karahisar, Milletvekili Asım Yılmaz'ın, tiftik ürünümüzün, son iki yıl içindeki, ihraç imkânsızlıklarının ve fiyat düşüşlerinin sebeplerinin neler olduğuna dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/440)

34. — İçel Milletvekili Mehmet Ali Arslan'ın, Anayasaya aykırılığı sebebiyle tadili gereken kanunlar meyanında 6831 sayılı Orman Kanununun da bulunup bulunmadığına dair Tarım ve İmar ve İskân Bakanlarından sözlü sorusu (6/441)

35. — Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal'ın, 18.9.1962 tarihli 6/951 sayılı Bakanlar Kurulu kararının Anayasaya uyup uymadığına dair Başbakandan sözlü sorusu (6/442)

36. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, hekimliğin sosyalizasyonunda Pilot Bölge olarak seçilen Muş ilinde şimdiye kadar ne gibi faaliyette bulunulduğuna dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/443)

37. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, Devlet hastane ve sağlık merkezlerinin mesailerinin, ilmî yönden, kontrol edilip edilmediğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/444)

38. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, ithal kotalarından ithalât yapmak için tüccar olmak mecburiyeti olup olmadığına ve Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu emrine, son üç kotadan, ne kadar tahsis yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/445)

39. — Konya Milletvekili Rüştü Ozal'ın, Belediye Meclisleri ve İl Genel Meclisleri için, muayyen bir formülle vatandaşın temsil olunabileceği geçici mahiyette Müşavere Heyetleri kurulmasının mümkün görülüp görülmediğine dair Başbakandan sözlü sorusu (6/446)

40. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, kuraklık bölgesinin merkezi halinde bulunan Niğde ili çevresinde, 1963 yılı zarfında ne gibi tedbirler alınmasının düşünüldüğüne dair Bayındırlık ve Tarım Bakanlarından sözlü sorusu (6/447)

41. — Giresun Milletvekili Naim Tirali'nin, bâzı fikir ve sanat kişilerinin, pasaport alma işinde uğradıkları güçlüklerin düzeltilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/448)

42. — Mardin Milletvekili Esat Kemal Aybar'ın, Diyarbakır, Mardin, Siirt ve civarı illerde henüz yakalanmamış bulunan gıyabi mevkufların adedine ve bunların yakalanmaları için, özel surette tedbir alınıp alınmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/449)

43. — Mardin Milletvekili Esat Kemal Aybar'ın, kaçakçılığın meni ve takibi maksadiyle istimlâkine karar verilen Güney - Doğu'daki arazilerin istimlâkinden vazgeçme yoluna gidilip gidilmiyeceğine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/450)

44. — Manisa Milletvekili Süleyman Çağlar'ın, Sarıgöl ve Alaşehir ovalarından geçen Alaşehir çayının ıslahı işine hangi tarihte başlanmış olduğuna dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/451)

45. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, son üç yıl içinde, zabıtaya intikal etmiş, kaç ırza tecavüz vakası olduğuna dair İçişleri ve Adalet Bakanlarından sözlü sorusu (6/452)

46. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, Devlet hastanelerinde kaç eczacı kadrosuu olduğuna ve bunlardan kaçının münhal bulunduğuna dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/453)

47. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın çeşitli tarım alelerinden, çiftçilerimizin bu seneki ekimi için, ne gibi yardım düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/454)

48. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, İstanbul, Ankara ve İzmir üniversiteleri ile yüksek okullardında görevli profesörlerin ders saatlerine ve halen kayıtlı bulunan öğrenci adedine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/455)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Muvazzaf subay ve askerî memurlara verilecek elbise ve teçhizat hakkında 4608 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ile Millet Meclisi Bütçe Komisyonu raporu (1/94) (S. Sayısı : 65 e ek) [Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1962]

2. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 2 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin tadili ile değişik 8 nci maddesinin tadili hakkında kanu teklifleri ve Bütçe Komisyonu raporu (2/201, 2/223) (S. Sayısı : 283) [Dağıtma tarihi : 11 . 10 . 1962]

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞÜLMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Devlet Personel Dairesi kurulması hakkında 160 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/173) (S. Sayısı : 244) [Dağıtma tarihi : 15 . 9 . 1962]

2. — Silâhlı Kuvvetler yakacak kanunu tasarısı ve Millî Savunma, İçişleri ve Bütçe komisyonları raporları (1/90) (S. Sayısı : 242) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1962]

3. — İstanbul Beşiktaş'da Vişnezade mahallesinde Teşvikiye ve Maçka meydanı sokaklarında kâin ve Hazineye ait iken parasız olarak İstanbul Belediyesine devredilmiş bulunan arsa ve binanın Hazineye iadesi hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, kanun teklifi ve İçişleri, Millî Eğitim, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/126, 2/196) (S. Sayısı : 243) [Dağıtma tarihi : 17 . 9 . 1962]

4. — Hazinenin ve İktisadi Devlet Teşekküllerinin bir kısım borçlarının tahkimi hakkındaki 154 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/168) (S. Sayısı : 245) [Dağıtma tarihi : 19 . 9 . 1962]

5. — Cumhuriyet Senatosu Sinop Üyesi Suphi Batu'un, Transfer ücretlerinin ve teşvik pirimlerinin vergi, resim ve harclardan muaf tutulması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/175) (S. Sayısı : 246) [Dağıtma tarihi : 18 . 9 . 1962]

6. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 23 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/200) (S. Sayısı : 264) [Dağıtma tarihi : 24 . 9 . 1962]

7. — Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve iki arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna ek 4644 sayılı Kanunun 11 nci maddesinin kaldırılması ve 3656 sayılı Kanuna (1) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 5965 sayılı Kanuna iki geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Maliye ve Bütke komisyonları raporları (2/22) (S. Sayısı : 261) [Dağıtma tarihi : 26 . 9 . 1962]

8. — Harcırah Kanunundaki bâzı unvanların değiştirilmesi ve bu kanuna yeni hükümler ilâvesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/222) (S. Sayısı : 263) [Dağıtma tarihi : 26 . 9 . 1962]

9. — Sinop Milletvekili Mahmut Alicanoğlu ve 3 arkadaşının, 5027 sayılı Temsil ödeneği Kanununun muhtelif kanunlarla değişiklik veya ekler yapılmış bulunan 1 nci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ile Kırklareli Milletvekili Alâeddin Eriş ve 5 arkadaşının, 1700 sayılı Dahiliye memurları Kanununa ek kanun teklifi ve İçişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (2/88, 2/110) (S. Sayısı : 284) [Dağıtma tariri : 11 . 10 . 1962]

10. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 29 arkadaşının, Gümrük Kanununun 17 nci maddesinin 7 numaralı bendinde 5651 sayılı Kanunla eklenen (C) fıkrasının değiştirilmesi

hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel, Basın - Yayın ve Turizm ve Bütçe komisyonları raporları (2/140) (S. Sayısı : 306) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1962]

11. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İngiliz Kemal namı ile maruf Nizamettin'e vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/193) (S. Sayısı : 307) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1962]

12. — Mehmet Çelebioğlu Bilâl Demirci'ye, vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (S. Sayısı : 308) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1962]

13. — Birinci Dünya ve İstiklâl savaşlarına iştirak eden Ali Fehamoğlu Vecihi Hürkuş'a vatni hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/254) (S. Sayısı : 309) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1962]

14. — Şehit Dağıstanlı Mehmet Fazıl Paşanın kızı Hadduç Dağıstanlı'ya vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/229) (S. Sayısı : 310) [Dağıtma tarihi : 15 . 10 . 1962]

15. — Gaydan Fikri Tuğsuz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/258) (S. Sayısı : 311) [Dağıtma tarihi : 16 10 . 1962]

16. — Haliloğlu Sadık Hançebay'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/226) (S. Sayısı : 312) [Dağıtma tarihi : 16 . 10 . 1962]

17. — 5 . 1 . 1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ek kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/167) (S. Sayısı : 314) [Dağıtma tarihi : 16 . 10 . 1962]

18. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ile Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kırımlı ve 4 arkadaşının, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Merkez ve taşra teşkilât ve müesseseleriyle özel idare ve belediyeler teşkilâtında çalışan sağlık memuru, hemşire ve ebelerin maaş intıbak dereceleri hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, İçişleri ve Bütçe komisyonları raporları (2/63, 2/38) (S. Sayısı : 318) [Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1962]

19. — 1715 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret ve Bütçe komisyonları raporları (1/210) (S. Sayısı : 358) [Dağıtma tarihi : 25 . 10 . 1962]

20. — Cumhuriyet Senatosu Ağrı Üyesi Veysi Yardımcı ve 23 arkadaşının, 10 ncu Dönem T. B. M. M. Âzalarının 1958 yılı borçlarına ait tahakkuk etmiş on yıl taksite bağlanmasına ait kanun teklifi ve Ticaret, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/251) (S. Sayısı : 361) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1962]